

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDELÉS:

Vasárnaponként sor egyenként 20 fillér,
minden következő nap 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 667.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvány
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, június 15.

Jaroslautól keletre újból áttörtük az orosz arcvonalat.

Budapest, június 14. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér:

Közép-Galiciában a szövetséges csapatok tegnap újból támadtak. Jaroslautól keletre és délkeletre heves harcok után áttörtük az orosz arcvonalat és az ellenséget legnagyobb veszteségek mellett visszavonulásra kényszerítettük. Ma éjjel óta az oroszok Mosciakánál és a helységektől délkeletre is visszavonulóban vannak. Tegnap 16.000 oroszot fogtunk el. Azalatt Dnyesztertől délre a harc még tart. Derzownál (Mikolajowitól délre) csapataink négy erős támadást visszavertek. Ellenség végül futva menekült a harcterről. Zurawnótól északnyugatra szövetségesek Zydacow ellen nyomulnak előre és tegnap súlyos harc után elfoglalták Bogisznót. Tlumaotól északra is sikeresen halad tovább a támadás. Sok hadifogoly, köinek száma még nincs megállapítva, jutott itt a mieink kezére. Zalesykitől északra oroszok éjjel 11 óra után 3 kilométeres arcvonalon négyes tagozásban támadtak és a tömeges előretörés csapataink tüzeben nagy veszteségeik mellett összeomlott.

Olasz hadszíntér:

Plava melletti harcokban június 12-én ellenség, amint megállapítottuk, több mint egyszer halottat és igen sok sebesültet hagyott állásaink előtt. Tegnap késő éjjel csapataink itt egy újabb támadást is visszavertek, ép úgy, mint az összes eddigieket. Olaszok tehát az Isonzó-arcvonalon sehol sem voltak képesek boldogulni. Karintbiai és tiroli határterületen jelentős esemény nem történt.

Balkáni hadszíntér:

Avtováctól délre tábori őrségeink egyike rövid harc után visszaverte mintegy 200 montenegrói támadását. Egyébként a helyzet délkeleten változatlan. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Hetven kilométeres fronton tört át Mackensen serege.

Berlin, június 14. A nagy löhdadiszállítás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Lievin és Arras közti arcvonalon a franciák súlyos vereséget szenvedtek. Miután a nap folyamán az előrenyomulásra készen tartott ellenséges roham-oszlopokat tüzéségi tűzünkkel ismételtelen elűztük, estefele az ellenség sűrű sorokban két erős támadást intézett a Lorettó magaslat mindkét oldalán, valamint a Neuville-Rokinczurti arcvonalon levő állásaink ellen. Az ellenséget mindenütt súlyos veszteségei mellett visszavetettük. Valamennyi állás teljesen birtokunkban maradt. Ellenségnek Yser csatornánál ellenünk intézett gyengébb támadásait visszavertük Heburtheznétől délkeletre a gyalogsági ütközetek nem vezettek emiatt eredményre. A Champagneban levő állásaink ellen intézett előretöréseket csírájában elfojtottuk.

Keleti hadszíntér:

Kucowimie közelében (Szavletől északnyugatra) néhány ellenséges állást elfoglaltuk és ez alkalommal 3 tisztet és 300 embert elfogtunk. Mariampolkownoi müuttoi keletre csapataink rohammal elfoglaltak az oroszok első vonalat. 2 tiszt és 313 ember esett fogságunkba.

Délkeleti hadszíntér:

Mackensen vezérezredes hadserege Zernawa (Mosciakától északnyugatra) és Sieniawa között levő állásainknál 70 kilométer szélességben támadott. Az ellenséges állásokat egész vonalon rohammal elfoglaltuk. 16.000 fogoly jutott tegnap kezükre. Marvitz és Linsingen tábornok csapatainak támadásai előbbre jutottak. Legjobb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A piac háborúja.

Arad, június 14.

Erőpróba vár eldöntésre. Lehet-e a hatósági segítséggel csökkenteni a drágaságon, vagy még inkább: lehet-e az áremelkedések szakadatlan folyamatának erőlyes intézkedéssel utját szegni? A rendőrség hadizene-tére, minden jel szerint, a kofák passzív rezisztenciával készülnek válaszolni. Ha a közönség nem akar drágáért venni, nem fog semmit se venni.

Néhány év előtt, a mikor a város az aradi piacon az elővásárlási tilalommal kísérletezett, a piaci sztrájk sikert ért el. Az ujaradi nének nem jöttek át a Maroson, hanem odaát adták el az elővásárlóknak a zöldséget meg a főzelékféléket. Az aradi piac teljesen üres volt ami kevés volt, azt természetesen még drágábban kellett megfizetni. Világos volt: nem az ujaradi zöldségeskertek tulajdonosai vannak ránk utalva, hanem mi vagyunk rájuk.

Akkor azonban nem volt háború s elképzelhetetlen volt olyasmi, a miről már egyre több joggal lehet beszélni, hogy egy-egy várost is zárt területté lehet nyilvánítani. És ha az ujaradi zöldség Aradon át nem mehet tovább, utat kereshet Temesvár felé, de természetesen, ez fuvar-többlettel jár. És ez esetben az ujaradiak még többet veszítenének, mint ha a hatóság által megállapított árakhoz alkalmazkodnak.

Sajnos, a város konyhakertészete még távolról se akkora, hogy ily sztrájk esetén a hiányt teljesen pótolni tudná. Vannak azonban városi bérföldek, a melyeket azért kaptak

hosszu szerződésre, vagy kisebb haszonbérre, hogy azon konyhakertészetet műveljenek. Ezeknél a városnak nemcsak arra kényszerítheti a bérlőket, hogy termékeiket az aradi piacra hozzák, hanem arra is, hogy azt a hatósági áron adják el. Sőt bizonyos rekvirálás is lenne képzelhető: az ily földeken az, hogy a város a házi kertészet után az összes bérbeadott konyhaföldek termését tisztességes áron átvenné és maga hozná a piacon forgalomba.

Es amit a békeidőben nem lehetett kívánni a közönségtől, azt a háború komolysága megkövetelheti tőlük: hogy maguk is segítők legyenek a hatósági akciónak. A mióta a piacon a rendőrség erőlyes keze dolgozik, akárhányszor megesezt ilyesmi: A rendőr nem engedi a kofának, hogy valamit a maximális áron felül adjon. A kofa nem enged, a rendőr se, — amire a nagysága int a kofának, hogy jöjjön csak odébb a piacról, majd megfizeti ő a drágább árat is. Nem furcsa és nem meghotránkoztató, hogy az, akit megakarnak védeni, az tolja el maga elől a védelmet? Az is helyén való lenne, ha a közönség mérsékelné az igényét. Istenem, ha kukoricakenyeret tudunk enni, ha háromszor egy héten leszo kunk a husevésről, akkor nem föltétlenül szükséges a korán érők és melegágyi zöldségek első termése után törni magunkat. Be kell várni az időt, amikor minden kellő bőséggel jut a piacra és amikor a kofa vagy olcsón adja el, vagy rá rohad.

A husról tudjuk, hogy azért drágul, mert az állat fogy, a rézgalic azért, mert nincs behozatal, a fáról, mert hiányzik a munkás a termeléséhez, — de a zöldségnek és a főzeléknek drágulását egyesegyedül az okozza, hogy többet és sokkal többet akarnak rajta keresni. A föld ugyanaz, legfőkébb a különbséggel, hogy az idén több termelt rajta, a munkaerő drágulásának sok szerepe nem lehetett, mert a termelők többnyire maguk, vagy csak igen kis segítséssel művelik meg a konyhaföldeket, a kereslet se növekedett meg nagy arányokban. Azt tehát, hogy a parasztasszonyok és a kofák többet keressenek nem lehet annyira respektálni, hogy szó nélkül belényugodjunk.

A piaci sztrájk csak ijesztgetés lehet. Ha komolyan megakarnák valósítani és egy kissé kipróbálnának bennünket éheztetni, akkor egy nap alatt életbe kell léptetni a kiviteli tilalmat. A konyhakertészek és a kofák, akármennyire falánkok, nem ehetik meg maguk az összes zöldborsót, paszulyt, tököt, salátát, baromfit, tojást, — csak azért, hogy mi éhenhaljunk. Ha tényleg passzív rezisztenciáról van szó, akkor elsőrendű érdek és az okos közönségnek hozzá kell járulni, hogy ez egyszer a hatóság beavatkozása teljesen diadalmaskodjék a piacon.

Jobb kenyér lesz aratás után

(A kormány terveit. — Gabonaközpontba gyűjtik a termést.)

Lárvai tudósítás.

Budapest, június 14.

Az osztrák és magyar kormány tanácskozása végleg biztosította, hogy a két állam lakosságának gabonával való ellátása a legközelebbi aratásig nem fog fennakadást szenvedni. Ezt a célt a két kormány akként akarja biztosítani, hogy — a mint már ismételtelen jelentették — lefoglalják az egész termést a közfogyasztás számára és az élelmezés egységes ellátása, illetve a gabonarekvirálás céljára német mintára nagy gabonaközpontot létesít.

Ennek a központnak az alakításában nem csak a kormány és nagybankok vesznek részt, hanem teljesen altruista alapon a gazdák, a malmok és a kereskedők is. Az így lefoglalható mennyiséget a központ szétosztja a hadsereg és Magyarország közt, a főtámaszt pedig Ausztriának adja.

Illetékes értesülésünk szerint a maximális árak u. b. való szabályozását is tervbe vették. Igen fontos az is, hogy a jó termésre való tekintettel a kenyér- és lisztfogyasztás korlátozása megfelelő módon enyhüljön, illetve a keverési rendelet mai szigorja ne álljon fenn. Ez nem azt jelenti, hogy most már pazaroljunk és csakis tiszta búzakanyerrel együnk, hanem azt, hogy az osztrák takarékoság mellett is, a város lakosság panaszai megszüntessenek és az egész országban lehetőleg egyformán jó kenyér kerüljön fogyasztásra. Gondoskodnia kell tehát a kormánynak, hogy minél előbb lefoglalható legyen a keverési rendelet és hogy a fogyasztás maximumát a városi és a városi lakosság részére külön-külön szabályozzák, de mindenesetre pedig több liszt és jobb kenyér legyen.

Tekintettel arra, hogy a két kormány közti tanácskozások biztató eredménnyel végződtek, meg van a reményünk arra, hogy legkésőbb augusztusig a mai keverési rendeletet hatályon kívül helyezhetik és az élelmezés kérdése a termelők és fogyasztók érdekeinek szammeltartásával teljes megoldásra kerül.

Fenntartja a város a lóvasutat.

(A régi autó. — Gondoskodás a közlekedési vállalat lóvasutáról.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 14.

Az autobusfelügyelő-bizottság ma délután tartott ülésén Zádor Imre gépüzemigazgató bejelentette, hogy Szathmáry Károly elhunyt gépüzemigazgató még 1912-ben, miután szőftanítási célokra szükség volt erre, egy autóbusszal bízta az aradi Martá gyártót. A szerződés értelmében a városi gépüzem havi hetven korona kölcsön díjat fizetett egy használt Peugeot gépért s kötelezte magát, hogy azt 1919. december 31-ig bérelje, amikor is tulajdonába megy át.

— A gépet — mondotta Zádor gépüzemigazgató — 1914. január elsejétől egyáltalán nem használtuk. A Martá nemrégiben felszólította a gépüzemet, hogy a hátralékos bérösszegeket fizessük ki. Én akkor azt az ajánlatot tettem, hogy — miután az autóbusszal most egyáltalán nincs szükség — lemondunk az eddig fizetett bérről, aminek ellenében a gyár álljon el a szerződéstől s további bérösszeget ne követeljen. A gyár levelemre válaszul ragaszkodik a szerződéshez.

A felügyelő-bizottság Fényes Dezso hozzászólása után úgy határozott, hogy a gépüzemigazgató levélben értesíti a gyárat, hogy az autóbusszal az üzem 1914. január 1-e óta nem használta, a jövőben sem kívánja használni, egyébként pedig kéri az ügyet a jogügyi bizottságnak.

Beszámolt a gépüzemigazgató a teher szállítási szerződések meghosszabbításáról. A város minden egyes esetben a mai viszonyokra való tekintettel méltányosan felelt az árat.

Schäffer Henrik aradi szabó, a katonai szabómunkát vállaló aradi kisiparosok közös megbízottja azt kérte a felügyelő-bizottságtól, hogy a kisiparosok katonai munkáját, huszezer gárniuszát önköltségi áron szállítsa ki a vasúthoz. A kérvényt az aradi kereskedelmi és iparkamara is támogatta s Varjassy Lajos dr. elmagyarázta a bizottság ülésén, hogy közbe kell lépni, hogy a katonai munkát meg lehetett volna kapni, mert a felhívással és közzétételével szemben oly csekély itt a haszon, ha pedig a felügyelő-bizottság a szállítás tekintetében nem méltányos vele szemben, akkor még talán rá is fizet vállalkozására. A felügyelő-bizottság a kisiparosokra való tekintettel beleegyezett abba, hogy ezt a katonai szállítást önköltségen végzi, az önköltséget azonban tíz fillérben limitálta.

Bejelentette a gépüzemigazgató, hogy a Zászló Sándorral, aki egyenként havi 300 koronáért lovakat kölcsönöz a lóvasutának kötött szerződés június 30-án lejár. Zászló a mai feltételek mellett nem hajlandó megújítani a szerződést, hanem havi 400 koronát kér. A bizottság megbízta a gépüzemigazgatót, hogy Zászlóval tárgyaljon, egyúttal lépéseket tegyen, hogy esetleg más úton lehessen lovakat beszerezni.

A Hungária textil-gyár közgyűlése.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 14.

Az aradi Hungária textilgyár részvénytársaság vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta rendes évi közgyűlést az Aradmegyei Takarékpénztár helyiségében, hogy részvényeseinek az ötödik üzleti évről beszámoljon.

A közgyűlésen Neuman Adolf báró elnök, aki a közgyűlést megnyitva megállapította, hogy a közgyűlésen 21 részvényes van jelen 2746 részvény képviselőben és így a közgyűlés határozatképes. A jegyzőkönyv vezetésére Mandl Vilmos dr. jogtanácsost, annak hitelesítésére Heinrich Sándor, Weisz Márkus és Raicu Sebő részvényeseket kérte. Megnyitójában kegyelettel emlékezett meg a részvénytársaság elhunyt igazgatósági tagjáról Andrási Károly báróról.

Loránt Emánuel vezérigazgató olvasta fel ezután az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentést az 1913-dik és az 1914-ik üzleti évről. A jelentés a Hungária textilgyár üzletmenetéről a következőkben számol be:

A világháború készületlenül találta szakmánkat, mivel az a pamutcampagne végén tört ki, a mikor a nyersanyagkészletek rendszerint igen redukáltak. Másrészt azonban ennek tulajdonítható, hogy az árak rohamosan leszökkentek és a hirtelen beállott rendkívül nagy katonai szükségletek a reprodukció révén évek óta felzaporodott készáruraktár csökkenésére vezettek. Gazdasági erőnk csodás ellenállóképességét bizonyítja, hogy a civilforgalom is mihamar megélénkült, helyt adva egy igen egészséges készpénzületnek, a minnek előnyeit elsősorban a konsumcikkek és így a textilszakma is fokozott mértékben élvezhette. A mennyire bizonyos, hogy a háború természetesen folyamánként a külföldi értékek az egész vonalon többé-kevésbé elértéktelenedésnek vannak áldozva, mit különösen a textilszakma érez meg, mert szervezete hitelalapon nyugszik ép oly örvondates, hogy már a háború folyamán elért eredmény könnyedén egyenlítette ki az elkerülhetetlen veszteségeket és kétségkívül a textilvállalatok szép jövedelmezőséget fognak kimutatni. Fokozza ezen kedvező kilátást azon reménység, amellyel az egész szakma el van telve, hogy a háborút nagy ipari fellelendülés fogja nyomon követni, aminek jelentékeny részese az eddig legtöbbet szenvedett textilipar leendő. Ezen általánosságban elmondott auspiciumok vállalatunkra is vonatkoznak. Az előre nem látható esélyek figyelembe vétele nélkül jogos azon kilátás, hogy folyó üzletével megvetettük a társaság jövedelmezőségének alapját.

Ezek után van szerencsénk a lefolyt üzleti év feleslegének felhasználására nézve azon előterjesztést tenni, hogy az alapszabályszerű felhívás után t. részvényeseinknek rendelkezésére álló K 1789316 tiszta nyereség, miután az alapszabályszerű osztalék kifizetésére nem elégséges, teljes egészében új számlára elővezetessék.

A közgyűlés egyhangúlag elfogadta az előterjesztett jelentéseket és a felmentvényeket megadta.

A közgyűlésen résztvett a következő részvényesek: Neuman Dániel báró, Neuman Adolf báró, Loránt Emánuel, Bandin Rudolf, Heinrich Sándor, Mandl Vilmos dr., Ring Géza, Raicu Sebő, Kintzig János, Hehs Béla, Mülek Lajos dr., Leopold Zsigmond, Tenner József, Freud Fülöp, Fuchs Arnold, Deutsch Andor, Fodor Gyula, Szathmáry Mihály, Weisz Márkus, Vermeš Jend és Wadowszky Gusztáv.

Három irányban támadnak az olaszok.

(Nagyhangú jelentések kis harcokról. — Véres olasz veszteségek a határmentén.)

— Távirati tudósítás. —

Budapest—Bécs—Berlin, június 14.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Az utolsó huszonnégy órában ismét visszavertük az összes olasz támadásokat. A Plavánál tizenkettedikén lefolyt harc után ezer olasz halott maradt állásaink előtt. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Angol jelentés az olasz offenzíva nehézségeiről.

Berlin, június 14. A Deutsche Tageszeitung közli a Times Olaszországba küldött haditudósítójának következő táviratát:

— Az Isonzó ezentúl is mint eddig, nehezen legyűrhető akadály az olaszok előtt. Valószínű, hogy az olaszok itt gyűjtötték össze főerejüket. A Wocheini-tó körül félkörben emelkedő hegyeket, a melyek között a Monte Nero vagy másképp Krn a legszélsőbb nyugati pont, minden hadsereg csak nagyon nehezen foglalhatja el. Északkeleten a Krn 2246 láb magasra emelkedik és egy ilyen magas hegyes csúcsot egy modern hadsereg sem tud megmászni. Be kell tehát várni a további eseményeket.

Az olasz hadmozdulatok célja.

Bécs, június 14. A sajtóhadiszállásról jelenti a Morgen haditudósítója: Vezérkarunk hivatalos közleményeiből, melyeket eddig az olasz harcéri eseményekről kiadott, könnyű megállapítani, hogy az olasz hadműveleteknek három támadó iránya van; ezek közül kettőnek célja az osztrák határmenti tartományok fővárosait elfoglalni, míg a harmadiknak az a célja, hogy áttörje rochade vonalunkat, a marburg-franzesfestei déli vasuti vonalat. A Trient felé irányuló támadásnál három irányban való koncentrikus előnyomulásról van szó, nevezetesen Judikariában, Alánál és a Folgaria-Lavarone fensíkon.

A középső, a Pusterthal déli vasuti vonala ellen irányuló áttörési kísérlet a Cortina d'Ampezzo és Landro körül vívott ütközetekre vezetett, míg az Isonzo mentén kifejlődött küzdelem végső célja Görz. Itt vonta össze az ellenség legnagyobb haderejét, de itt szenvedte legnagyobb veszteségeit is. Sehol sem sikerült védelmi vonalunkat benyomniok az olaszoknak, még kevésbé áttörniök, sőt Monfalconán sem, az egyetlen ponton, ahol közelebb jutottak hadállásainkhoz, a nélkül, hogy állásainkba bebotoltak volna.

Ezeket az ütközeteket az olasz vezérkar nagy győzelmeknek fujta fel, holott nem történt egyéb, mint kisebb előcsatározások a mi előcsapatainkkal, a melyeknek csupán az a feladatuk, hogy az ellenséget magukra vonva, felfejlődésre kényszerítsék és közeledésükor ki ne bocsássák kezeik közül, hanem folyvást a minékünk kedvező terephez közelebb hozzák, a hol méltó fogadtatás várja őket. Azokat a helységeket, a melyeknek megszállásával az olasz vezérkar olyan nagyra van, a mi előcsapataink mindenütt önként üritették ki, minthogy azok meg nem erősített pontok. A valóságban így festenek Cadorna győzelmel.

Olasz csapatok a svájci határon.

Berlin, június 14. A Berliner Tageblatt, harcéri tudósítója jelenti alsó Engadinból: Az olaszok nem igen respektálják a svájci határt. Egy svájci tiszt elmondta, hogy a Quarta Can'oniera síkon és a stilsai hágón nagyszámú olasz alpesi katonaság jelent meg. A magyar és osztrák katonák, a kik pompásan céloznak, azonnal támadást intéztek ellenük. A svájci határőrség a fedezékek oltalma alatt szemlélte a történendőket, két tiszt pedig látásos segítségével figyelte a harcot. Az olaszok közben észrevették őket és tüzelni kezdtek rájuk. A svájci határőrség nem viszonozta a tüzelést, mert az olaszok golyói nem érték el őket. Az olaszok végre visszavonultak a magyar és osztrák csapatok elől. Az ütközetek itt különben is mindig az olaszok vereségével végződnek. A svájci határőrség csapatok nagyon bizalmatlanok az olaszokkal szemben.

Rejtegetik az olasz sebesülteket.

Bern, június 14. Az Avanti ban eldugott helyen olvasható, hogy Bolognába, Astiba, Cremonába és más városokba tömegesen vittek olasz sebesülteket. A cenzura figyelmét nyilván elkerülte ez a néhány sor.

Venecia légi bombázása.

Róma, június 14. Hivatalosan közlik: Junius 8-án délelőtt egy ellenséges repülőgép elszállt Venecia fölött és bombákat dobott le, amelyek néhány magánházat megrongáltak. Egy asszony a karján megsebesült, egy teányt pedig egy visszapattanó bombaszitánk sebesített meg a fején. Beljebb a várostól néhány pontra szintén bombák hullottak. E helyeken egy halott és több sebesült volt.

Olasz hazugságok.

Lugano, június 14. Egyenesen siralmas az az elezánt igyekezet, mellyel az olasz lapok bizalmat és harci kedvet szeretnének közönségükbe venni. Cadorna vezérkari főnök minden szegényes jelentését egész diadal harsónával fogadják. A Corriere della Sera a jelentéseket kitérőeknek nevezik!

A Tribuna viszont elkezeredett hazugságokat talál ki napról-napra. Nem a legutolsó köztük az a történet, mely szerint egy olasz hadnagy, négy katonával naponta leereszkedik a hegyek közül és egyik közeli osztrák városkába megy — bevásárolni! A tiszt és katonái fegyvereket és nagy kosarakat cipelenek, de a városban álmásozó husz osztrák zászló nem mer kellemetlenkedni az olasz vendégeknek. És ez a hősi jelenet napról-napra ismétlődik. Így meséli legalább a Tribuna. S miért ne higgyék el neki az olaszok?

Olasz kém Franciaországban.

Genf. Grenoble nagy francia katonai centrumban letartóztatták Davigno turini tanárt, aki Olaszországnak kémkedett.

Itália kétszínűsége.

Stockholm, június 14. A Stockholms Dagblad jól informált párisi levelezője az Olaszország és az entente viszonyáról a következő érdekes intimításokat írja:

A vezető francia politikai körök tudták, hogy Olaszország, a mint befejezte háborus

készülődéseit, nyomban megüzni a monarchiának a háborút. Párisban ezért nem volt nyugtalanság azokban a napokban, a mikor a Salandra—Giolitti-tárgyalások legjavában tartottak. Tudták, hogy Olaszország, a Londonban kötött egyezmény értelmében legkésőbb május 25-ikéig meg kell hogy kezdje a háborút. Italia cselekedete egy tizenhét év óta megfontolt adriai és földközi tengeri politika eredménye és nem mesterséges agitáció következménye. (?)

Giolitti fellépésével az újságíró nem minősíti egyébként, mint annak, hogy Olaszország még időt akart nyerni háborus készülődéseinek befejezéséhez. Olaszország ugyan attól tartott, hogy Ausztria-Magyarország hirtelen támadja és már ezért is az egész télen át nagyban összpontosította erőit a határon és egyetlen aggodalma az volt, hogy a monarchia az olasz intervenciót minél későbbi időpontra tolja ki. A hírlapíró információjához a Stockholms Dagblad még a következőket fűzi hozzá: Ezek az információk megérdemlik, hogy összeegyeztessenek Viktor Emánuel király táviratával, amelyben a szövetségi hűséghez való ragaszkodásának adott kifejezést a múlt év augusztusában, pedig már akkor elárulta szövetségeseit.

Olasz erőlködés a svájci kivétel ellen.

Bern. Az olasz kormány kiviteli tilalma hozott minden élelmiszerekre. Olaszország nyomtatékosan követeli, hogy Svájc olasz árut ne engedjen ki a monarchiába, se Németországba.

Mesterségesen nem lehet háborus hangulatot csinálni!

Lugano. A nápolyi polgármester és városi tanács beadták lemondásukat azért, mert a kormány kényszeríteni akarta őket, hogy a háboru mellett hangulatot csináljanak.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Hanny! Gyere vissza! Minden meg van bocsájta. (Detektivkomédia az Urániában.) Kacagtató detektivkomédia kerül ma színre a színházban. A közönség nagy kedvelője a detektivdrámáknak, melyek idégizgató jelenetekkel szolgálnak, remélhetőleg szívesen fogja fogadni ezt a szellemes vigjátékot is, mely ha nem is hatalmas drámai összefüggésekkel és problémákkal, hanem szellemen trükkökkel, ötletekkel mulattatja nézőit. A legjobb színpadi vigjátékban sem lehet annyi ötlet, annyi mulattató fordulat és helyzet, mint ebben a mozivigjátékban. Nyomoz Már ur a híres detektiv segédet keres és talál is osztrák személyében, ki azonban rémesen figyelmen és kénytelen őt elbocsájtani. Osztráknak azonban tetszik a mesterség és most már saját szakállára dolgozik! — „3 napl. egyes” vigjáték-szenzáció az Urániában.

* Német katonák az Apollóban. Az Apolló színház igazgatóságának jótekonyságával már nem egyszer találkoztunk a háboru alatt. Elismerésre méltó, szép cselekedete az is az Apolló-színháznak, hogy a sebesült katonákat teljesen ingyen engedi be a nézőtérre. A mai új műsorra az aradi kórházakban ápoló német katonákat hívta meg az Apolló. A derék német katonák örömmel fogadták a meghívást. Az előadás előtt ünnepi aktus játszódott le. Megjelent a vászonlapon Vilmos császár arcképe a zenekar rázendített a Wacht am Rheine. A német katonák fölállottak a helyükről s lelkesen énekeltek nemzeti dalukat. A publikum megtapsolta a német vitézeket, akik gyönyörködve nézték végig az Apolló új műsorát. Az Apolló színház igazgatósága közli, hogy a ma nagy sikerrel bemutatott új műsort, amelynek keretében Hanny Weisse is szerepel, kedden mutatja be utoljára.

Volt-e hadianyag a Lusitanián?

(A newyorki vizsgálat. — Letartóztatják a német tanukat.)

Távirati tudósítás.

Berlin, június 14.

A Kölnische Zeitung az amerikai jegyzékhez megjegyzi, hogy nincs kétség arról, hogy Bryan fellépése nagy hatással lesz az amerikai viszonyokra és ennél fogva jelentékeny befolyása lesz a nemzetközi helyzetre is. Helyesen tartjuk azonban, hogy a még nem tisztázott helyzettel szemben tartózkodók legyünk és csak a való tényhez, nevezetesen Wilson kormányához és az új jegyzékhez tartunk magunkat. Amikor Bryan békeideáival szemben teljes elismeréssel vagyunk, megemlítjük, hogy Wilson és tanácsadói is nyitva hagyták a megértés útját. Nincs kétség aziránt, hogy a német kormány erre az útra lép, amennyiben a mostani létért való küzdelmükben azt megtehetik.

1200 láda munició, 4200 láda töltény.

Newyork. Svéd-amerikai lapok szerint a Lusitania rakományában a kapitány által esküvel bizonyított okirat szerint a következő áruk voltak találhatóak: 1271 láda munició 47,624 dollár értékben; 189 különböző nagyságú szállítmány hadianyag 66,221 dollár értékben; 13,000 bádóg 49,565 dollár értékben; 55,881 kilogramm réz, értéke 20,955 dollár és 29,232 kilogramm rézdrót, értéke 11,000 dollár. Ezek az áruk Liwerpoolba voltak szállítandók. Londoni rendeltetéssel 4200 láda töltényt vitt a Lusitania 152,400 dollár értékben. A hadianyagokért és a municióért az angol kormány vállalta a szállítási rizikót. A rakománnyal együtt a Lusitania 10,735,579 dollár értéket képviselt. Az óriás hajót a Cunard Társaság hétmillió ötszáz ezer dollárra biztosította.

Német tanuk a felfegyverzett Lusitaniáról.

Newyork. Tegnap kezdődött meg az esküdtzéki vizsgálati eljárás a bizonyítási eljárás a német hatóságok részéről előterjesztett bizonyítékok tárgyában, amelyek arra vonatkoznak, hogy a Lusitanián ágyuk és lőszerak voltak. Első sorban König Pál, a Hamburg Amerika Linie magán-detektívét hallgatták ki. König állította Stahl német tartalékos katonát tanuként a révhatóság elé, mert állította, hogy látta a rejtett ágyukat a Lusitania fedélzetén. Stahl tudvalevőleg az amerikai vizsgálati bizottság hamis eskü vádjára alatt letartóztatva. König magán-detektív szintén vizsgálati fogságban van, mert nem tudta letenni a megszabott 10,000 dolláros kauciót szabadlábra helyezéséért.

Amsterdam. New-Yorkból táviratozzák: Stahl kihallgatásakor ismételte, hogy a Lusitania ágyukat rejtett. A bíró megkérdezte a tanútól, akar-e hazájáért husz évi börtönt, mire Stahl büszkén válaszolt:

— Akár száz évet is!

A Lusitania postája.

Kopenhága. A dán főpostaiszolgálat jelentette: Az északamerikai postaiszolgálat tudatja, hogy a Lusitania postaküldeményei kizárólag olyan levelek voltak, amelyeket kifejezetten a Lusitaniával szállítás rendelkezésével adtak föl.

Az amerikai posta ugyilátszik nagyobb gondot fordított küldeményei biztonságára, mint a Cunard társaság.

Tovább tart a buvárhajó-háború.

Grimbsby, június 14. A Reuter-ügynökség jelentése szerint a Plymouth vontatógőzöst egy német tengeralattjáró megtorpedózta. A hajó legénységét megmentették.

Az entente-offenzíva kudarca.

Rotterdam. A Courant írja: Az angol-francia offenzíva szánalmasan meghiúsult, a szövetségesek tervezett áttörése kudarcot vallott.

Német buvárhajókat kerget az entente.

(A Dardanella-ostrom kudarca. — Nem mennek olaszok az ostromhoz.)

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, június 14.

Kopenhága. A Politiken írja: Az antantot nagyon nyugtalanítják a külpolitikai viszonyok. A franciák és angoloknak a Dardanellák melletti kudarca ugyanúgy intésül szolgál a bolgároknak, mint az oroszok veresége a románoknak.

Visszavert szárazföldi támadások.

Konstantinápoly, június 14. A főhadiszállás közli: A Dardanella-fronton május 29-ről 30-ára virradó éjjel előbbi állásaiba vetették vissza az ellenséget, amely Szedil-Bahr mellett ismételt támadást kísérelt meg jobbszárnyunk ellen. Eközben az ellenségek súlyos veszteségeket okoztak. Május 30-án reggel az ellenséges tüzéség pazarul ontotta Ari-Burnu mellett lövedékeit, de semmiféle hatást sem tudott elérni. Az anatóliai partvidéken felállított ütegeink tegnap is eredménnyel bombázták az ellenséges állásokat. A többi hadszíntérről nincs jelenteni való.

Felrobbant hadihajó.

Konstantinápoly, június 14. Biztos, de félhivatalosan még meg nem erősített magánjelentések szerint e hó 9-én a Dodekanezos csoporthoz tartozó Kalimnosz szigete és az ázsiai partvidék között egy ellenséges hadihajó robbanás következtében elsüllyedt.

A rettegett német buvárhajók.

Konstantinápoly. Hatások állítása szerint Szamothrake sziget mellett német buvárhajók bukkantak fel. A buvárhajók az arra járó hatáshajókat igazolásra szólították és amikor meggyőződtek nemzetiségükről, elbocsátották őket.

Szaloniki, június 14. Az angol és a francia flották az Aegei-tengeren valóságos vadászatot rendeznek a német tengeralattjáró naszádokra. Egészen a görög partokig és a görög szigetek körül is kutatják az ellenséges naszádokat, messze a Földközi-tengerre is elkalandoznak, de eddig hasztalanul. Az athéni angol követ nagy díjat, a melyet azoknak a görög kereskedelmi hajóknak jutalmazására tűzött ki, a melyek német tengeralattjáró naszádra teszik figyelmessé a szövetséges flottát, úgy látszik, senki sem iparkodik kiérdemelni. Athénben pedig felháborodást keltett a jutalom kitűzése, mert árulásra akarja csábítani a görög kereskedelmi hajókat.

Elpusztított municióraktár.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitungnak jelentik Athénből: Lemnos fölött három német repülőgép jelent meg, amelyekről bombákat dobtak. A gyújtóbombák elpusztították az angolok egyik lemnosi municióraktárát.

Olaszország nem küld hadihajókat az ostromhoz.

Konstantinápoly, június 14. Az Iktam jelentései athéni, jól beavatott forrásból vett értesítés alapján, hogy Olaszország és Anglia-Franciaország között már az olasz hadizenetet megelőzőleg beható tárgyalások folytak aziránt, hogy Olaszország a Dardanellák elleni offenzíva támogatására küldjön jelentősebb tengeri haderejt. Olaszország azonban vonakodik a szövetségesek eziránti kérésének eleget tenni, azzal a megokolással, hogy hajóhadának minden egységére szüksége van az Adrián folyó és folyamatba levő operációk céljaira. Az osztrák-magyar flottának az Adrián történt legutóbbi offenzív fellépése mindenesetre kielégíti a tárgyalások befejezését és ez igen súlyosan esik számításba Olaszország elhatározásánál. Az a néhány bravuros hőstett, a mit az osztrák-magyar flotta az Adrián máris véghezvitt, igen világosan demonstrálja az olasz vezető körök előtt azt, hogy milyen óriási erőt képvisel Ausztria-Magyarország tengeri hadereje. Ezt az erőt Olaszországnak a legközelebb kell számításba venni és ezért nem tudja magát Olaszország olyan könnyen elhatározni arra, hogy nagyobb segítséget küldjön a Dardanellák ostromához.

Miért bombáznak városokat az entente hajói?

Kairó, június 14. Mivel két francia hadihajó legénységének a kisázsiai Budrumnál nagy veszteségei voltak, június 8-án elrendelték annak a városnak a bombázását. A francia cirkáló kapitánya csak akkor kezdte meg a lövöldözést, amikor a szél állott, hogy a várost megóvja a tüzvészől.

Elesett francia táborek.

Lyon, június 14. Mint a Nouvelliste Párisból értesült, Ganeval táborek a Gallipoli-félszigeten lefolyt legutóbbi harcokban elesett.

A horvát szábor hadi-ülésszaka. Zágrábról jelentik: A horvát országgyűlést ma megnyitották. Az ülészakot egybehívó királyi kéziratot a szábor tagjai állva hallgatták végig éltetve őfelségét. Az elnök megnyitó beszédében melegen emlékezett meg a királyról, mire a képviselők ismét élénken elfeneztek. Mikor az elnök megemlékezett Olaszország hűtlenségéről, viharos lelkesedés tört ki a kiáltásokban:

— Éljen partvidékünk, éljen tengerpartunk!

A karzat hosszasan tapsolt. Beszédében az elnök megemlékezett a hadseregről, a horvát katonák hősiességéről, mire ismét lelkes jelenetek játszódtak le. A szábor legközelebbi ülését holnapután tartja.

Az aradi házierezed veszteségei. A 187. számú veszteséglajstrom az aradi 33. gyalogezred halottairól a következőkben ad számot: Kevrisán Traján 6. század, Komprat Károly 9. század, Marustyer Pál 7. század, Regrul András 11. század, Szabin Döme 11. század, Szere Fiore 11. század, Szűcs Sándor 9. század, Tóth János 9. század, Urdas János 11. század, Wostok Sándor 6. század. Elesett a 28. aradi vadász-résztől legénységéből a veszteséglajstrom szerint Kosma József berzovai 1881-beli születésű vadász is.

Besszarábiában folytatjuk offenzívánkat.

(Az orosz balszárny veresége. — Meghiúsult az utolsó tartalékok ellenoffenzívája. — Az északi áttörés Kowno felé.)

Távirati tudósítás.

Budapest—Bécs—Berlín—Bukarest, június 14.

Burdujeniből jelentik a román lapoknak: Hlinitzánál az oroszok tegnap újabb vereséget szenvedtek. A foglyok, halottak és sebesültek ezreinek hátrahagyásával vonultak vissza. Ezen a fronton 10—15 kilométer szélességben orosz hullákkal van borítva a föld. Ezek a holttest hekatombák akkor keletkeztek, amikor az oroszok a Pruthon való átkelését kísérelték meg.

Az osztrák-magyar vezérkarnak — mondja a burdujeni jelentés — az a terve, hogy több helyen benyomul Besszarábiába és az oroszoknak visszavonulását Galiciából elvágja. Az offenzívába átmenő osztrák-magyar csapatok létszámát — ugyanezen jelentés — emberre becsüli, majd megállapítja, hogy Besszarábia határán különösen heves harcokra van kilátás.

Bukovinai új offenzívánk.

Bukarest. Mamornicáról jelentik az „Universul“-nak:

„Az osztrák-magyar csapatok összpontosítása Bukovinában nagy mértékben folyamatban van, tekintettel a közeli offenzívára. Galiciából érkező utasok elbeszélése szerint az osztrák-magyar és német csapatok meglepő módon haladnak előre. Az oroszok összes ellentámadásait visszaverték és jelenleg Lemberg elestét várják.

Besszarábiában a polgári hatóságok folytatják a levéltárak csomagolását, tekintettel az osztrák-magyar és német csapatok benyomulására.

Bukarest. Mamornicáról jelentik az „Universum“-nak: Az egyetlen jelenség Bukovinában tegnapig az volt, hogy mialatt az osztrák-magyar csapatok a Pruth hosszában megerősített lövészárkaikban tartózkodtak, a bal parton az orosz csapatok zöme visszavonulóban volt Oroszország belseje felé. Tegnap azonban már ágyudörgést hallottunk a román határon.

Ez az új galíciai harcok kezdete volt Kolomea és Delatyn között, ahol az oroszok hasztalan igyekeztek az osztrák-magyar csapatok előnyomulását a Pruthon át, Zalescykinél tartóztatni. Ugyanitt az osztrák-magyarok átlépték a Dnyeszter is és több orosz állást elfoglaltak. Amint értesülünk az osztrák-magyar csapatok bukovinai offenzívája küszöbön áll. Bukovinában különben igen nagy a forróság.

Az oroszok kihurokolódása Galiciából.

Bukarest. A román kormány hivatalos apja, a L'Independance Roumaine a harctéri helyzetről a következőket írja:

— Galiciában az orosz hadsereg folytonosan hátrább szorul kelet felé, Staniszlau elfoglalásának következményeképpen az orosz hadoszlopok, harcoljanak azok Bukovinában, avagy Középgaliciában, elvesztették az érintkezést az északi hadsereggel, a melyik Lembergét védi. A kettő közé az osztrák-magyar és német csapatok behatoltak, mint egy ék. Ebből következik első sorban az, hogy az oroszoknak Bukovinában való helyzete ismét

gyöngült. Haladók nélkül ki kell üríteni ezt a tartományt. Ezenkívül valószínű, hogy Besszarábia határos környékének hatóságai megteszik azon elővigyázatos intézkedéseket, hogy az irattárakat elszállítják Oroszország belsejébe.

A Dnyeszter és a Pruth melletti harcok legutóbbi eseménye, hogy az osztrák-magyar csapatok Pflanzler-Baltin tábornok parancsnoksága alatt elérték a horodenkoi magaslatokat, Zalescykitől nyugatra (azóta már Zalescyki is birtokunkba van van) és segítenek az oroszok lassu kihurokolódásánál Galiciában.

Linsingen-Szurmay-Hoffmann seregek offenzívája Halics felé tart.

Berlin. A galíciai sajtóhadiszállásról jelentik: A legutóbbi harcokban kiváló fontosságúak azok, amelyeket az offenzívába átment Pflanzler-Baltin hadsereg folytat. Ez a hadsereg, amely alig egy hét előtt még a Pruthvonalat védelmezte az orosz túlerő nagy nyomása ellen, most különösen balszárnyával energikus offenzívába mehetett át és mozdulatai ma már szerves kapcsolatban vannak a Linsingen-Szurmay-Hoffmann seregek felartózkodhatatlan előnyomulásával, amely különösen Halics felé történik.

Megtört az oroszok ellen-offenzívája.

Köln. A Kölnische Zeitung írja: Három nap óta megállapítható, hogy az oroszoknak nagy erők latbavetésével indított ellenoffenzívája, mellyel Linsingen és Pflanzler-Baltin előnyomulását próbálták megállítani, az összes rendelkezésre álló tartalékoknak a harcvonalba dobásával történt. A leghevesebb volt a lövés a Surmay és Hoffmann hadseregek, valamint Pflanzler előretöréskvő balszárnya ellen. Tényleg volt is pillanat, amikor a fontos arcvonal szakaszt az oroszok veszélyeztették, a válság azonban a zuravnoi hídfőnek csupán átmeneti kiűrésével járt. Zuravno visszahódításával megszűnt az a veszély, hogy a szövetségesek előnyomulása a déli szakaszon megakad.

Elkeseredett a hangulat az orosz főhadiszálláson.

Genf. Bukaresti magánjelentések megerősítik, hogy Bukarestben a bukovinai határon szétszoritott oroszok siralmas helyzetét, Zalescyki és környékének elfoglalását katonailag és politikailag egyaránt fontos eseménynek mondják. Az orosz főhadiszállás elkeseredése hír szerint annál is nagyobb, mert a Pruth vonal feladásának célja: a német Dnyesztercsapatok körülkarolása nem volt keresztülvihető és Brusilov tábornok serege ott semmiképp sem tarthatja magát.

Orosz jelentés az ellenoffenzíváról.

Pétervár. A generalisszimusz vezérkara jelenti: Junius 10-én sikerült csapatainknak energikus erőfeszítései azokat az ellenséges erőket, amelyek Zurawnonál és Serepinél átkeltek a Dnyeszteren ismét a folyó jobb partjára visszaszorítani. A kemény küzdelemben több ágyut és gépfegyvert zsákmányoltunk és foglyokat ejtettünk. A foglyok közt egy század nemet fővész is van (Amint Hóter szombati jelentéséből tudjuk: Zuravnot azóta ismét visszafoglalták a szövetséges csapatok.)

A június 8 és 9-én lefolyt harcokról a vezérkar ezeket jelenti: Német támadásokat, amelyek Szawie vidéken a Rakiewo tó mindkét partján széles arcvonalon történtek, visszavertünk. Orzic és a Visztula közt heves tüzerégi harc folyt. A Pihsca jobbpartján az ellenség kisebb erőket támadást kezdett, de visszavertük és foglyokat ejtettünk. Galiciában az ellenség Moszkánál levő állásainkat erőteljesen megtámadta. Junius 8-án délután öt órakor rendkívül heves gyalogsági fegyvertüzelést kezdtek, egyuttal pedig tenylő gázokkal robbanó gránátokat lőtték reánk. Három orai tüzelés után nagy gyalogsági erők rohamra jöttek és egészen drótkadályainkig jutottak el, azonban ezeknél tartóztatuk őket. A következő reggelen az ellenség fővészárkainktól 2000 lépés távolságban maradt. Ugyanezen a két napon a Dnyeszternél kedvező eredménnyel harcoltunk. A jobb parton Ugartsberg-től Zydaczowig terjedő fronton visszavonítottuk az ellenséget, Zurawnonál pedig a vasutig jutottunk előre, miközben több községet megszálltunk.

Tizenkétezer új orosz fogoly.

Bukarest. Az „Universul“ ma érkezett számában olvassuk az alábbi szentpétervári jelentést, amelyet június hó 10-én tettek közzé:

— A katonai hatóságok véleménye szerint a galíciai arcvonalon a harcok végéhez értek: a folytatólagos izolált harcok nincsenek közvetlen összefüggésben azzal.

Budapest, június 14. A hadisajtószállásról jelentik: Orosz-Lengyelországból nincs lényeges jelenteni való. Folyótól keletre eső területen szövetséges seregek áttörték orosz csatavonalat. Az itt kezinkre jutott foglyok száma tegnapi napon tizenkétezer volt, Dnyeszter mentén a harc azokkal az orosz csapatokkal, amelyek még folyó jobbpartján vannak, tovább folyik. Bukovinában a helyzet tegnap óta nem változott.

Kowno ellen offenzívába léptek a németek.

Rotterdam. A Times írja: Pétervárott a hivatalos jelentések rendkívül nyugtalanságot keltenek. A jelentések konstatálják, hogy a központi hatalmak seregei átlépték a Dnyesztert a Kowno ellen ismét offenzívába léptek.

Lugano. Az Avanti írja: Kownó kormányzóságából negyvenezer, Kurlandból hetvenezer zsidót kiutasítottak. A bűripar ennek következtében megbénult, a szövögyárak beszü-

tették üzemüket, a gabonakereskedelem fennakadt. A kórházak zsidó személyzetét, a rokkant zsidó katonákat szintén elkergették.

Altiszteket vásárolnak az oroszok.

Bukarest, június 14. Szófiából jelentik: A félhivatalos „Dnevnik” írja: „Az utóbbi idők rettenetes veszteségei folytán nagy a hiány az orosz tisztekben. Odesszából érkező utasok beszélik, hogy az oroszok a semleges államok azon altisztjeinek, akik hajlandók orosz szolgálatba lépni, 1000-1000 rubelt ajánlanak. Az oroszok éppen olyan komikusok, mint a franciák. A franciák hajlandók minden gyermekért 1000 frankot adni, és az oroszok altiszteket akarnak vásárolni, akik 2000 rubelért készek hazájukat elárulni és börtüket a moszkovitákért vásárra vinni. Nagyon siralmas állapotban lehet az orosz hadsereg, ha az altiszteket külföldön kell vásárolnia.

Gépfegyverrel rohamra hajszolt csapatok.

Berlin, június 14. A Lokalanzeiger tudósítója a következőket jelenti a balti tartományokból:

— Az orosz foglyok mondják, hogy az orosz tisztek mostanában újból gépfegyvereket állítanak fel a front mögött és ha az orosz csapatok rohamra mennek, a legesekeiyebb fennakadással megszólaltatják a gépfegyvereket és belelőnek saját embereik közé. Az utóbbi idők harcában csak kevés orosz ágyú jutott a németek kezébe, mert az oroszok az ágyúikat óvatosságból messze a front mögött állítják fel. Az itteni harcokban az oroszok vesztesége igen nagy. Erősítéseket kaptak és most mindenütt elsáncolták magukat.

Vitézi hátrálás.

Basel, június 14. A Temps a katonai helyzettel foglalkozó cikkében az orosz szövetségesek magatartásáról azó szerint a következőket írja:

— Kétségtelen, hogy ha hátráltak is az oroszok, vereséget nem szenvedtek. Csak lépésről-lépésre vonulnak vissza, miközben mindig kemény ellenállást tanúsítanak.

Tehát: az oroszok — vitézül hátrálnak...

Siettetli a békét Przemysl eleste.

Berlin, június 14. A „Neuwe Winshoete Curir” jelenti: Przemysl meghódítása abból a szempontból fontos, hogy a vár birtokát az entente óriási nyereségnek jelentette ki. Bármilyen súlyos veszteségeket szenvedtek is az oroszok és akárhány hadsereget veszítettek is el, mindig azzal hozakodtak elő, hogy ezzel szemben meghódították Przemyslt. Ha az oroszok ebben az időben békéről kezdtek beszélni, úgy nem valószínű, hogy a várnak az osztrák-magyar csapatok által való visszahódítása siettetni fogja a békét. Az oroszok súlyos veszteségeket szenvedtek és először presztizsüket kell helyreállítani.

A nyári idény küszöbén

elköltözés, lakásváltoztatás esetén, tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy új lakcíkjüket, a lap pontos szetküldése szempontjából — legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal idejekorán közöljék.

Román konzervatívok szembeállnak az orosz akarattal.

(Marghiloman igazolja álláspontját. — Hajsza a semlegesség hívei ellen. — Bulgária hangulata.)

Távirati tudósítás.

Bukarest, június 14.

Marghiloman, a román konzervatívpart győztes vezére gyűlésre hívta össze a moldovai kerület konzervatív vezetőit és küldöttjeit. A gyűlésen egész Moldova képviselve volt, míg Bukarestből Marghiloman kíséretében D. Ne-nitzescu, E. C. Arion és Gr. Cantacuzino jelentek meg. Az elnöki tisztelet Gh. Stoiciu töltötte be Dorohoiából.

A jassyi konzervatívpart elnökének üdvözlő szavai után Marghiloman emelkedett szólásra.

— Azért jött Jassyba, — ugymond — hogy ebben a nagy centrumban impressiókat szerezzem magának a bukaresti kongresszusi határozat hatásairól. (A kongresszus tudvalevőleg Marghiloman mellett döntött a ruszofil párttal szemben.) Marghiloman azután nagy figyelem közepette mondotta el, hogy milyen hajsztát indítottak ellene, kizárólag, személyes okokból és a kormány elleni gyűlöletből. Kifejtette, hogy ő rendületlenül és meggyőződési alapján hű marad a múlt évi koronatanács határozatához.

Ellenfelei azonban mindent elkövettek, hogy a konzervatívpartot a meghatározott útról letérítsék. A konzervatívpart szeptember 17-iki gyűlése — ugymond Marghiloman — kimondta, hogy a part az ország érdekében tartózkodni fog minden olyan lépéstől, amely Oroszországban azt a hitet kelthetné, hogy esetleg ránk erőszakolhatja akarátát.

— Szeptember 25-én egy határozatot akartak a pártra erőszakolni, amely szerint a semlegességből való kilépésünk mellett foglaltunk volna állást. Én azonban szembehelyezkedtem ezen állásfoglalással és ekkor állt be a szakadás a pártban. Ha én ezen rezolúciót — ugymond Marghiloman — elfogadom, az vagy eredménytelen lett volna felsőbb helyen, vagy pedig kényszerhelyzetbe hozom a kormányt, ami az országot a legveszedelmesebb helyzetbe sodorta volna. Még csak nem is azért tettem ezt, mert nekem azt mondták, hogy a rezolúció hívei a háborút magáért a háborúért akarják, hanem mert én egy háborút csak annak céljaiért képzelek el megokoltnak.

Marghiloman azután részletesen ismerteti az ellene zúdított ruszofil hajsztát, majd így folytatja:

— Ők most mégis azt állítják, (a ruszofilek) hogy a szakadásnak én vagyok az oka, dacára annak, hogy Labovary (Marghiloman megbukott ellenjelöltje) még május 25-én elismerte, hogy az én politikám Romániát egy katasztrófáról kímélte meg.

— Azok — végzi szavait, akik bíznek bennem, kövessenek és bizonyosak lehetnek abban, hogy a köteleességemet végig teljesíteni fogom. Megfognak látni, hogy kik azok, akik az országnak igaz szolgálatot tettek, a józanok, vagy a turbulens hisztérikusok?

C. C. Arion volt a következő szónok. Megbotránkozva beszél a Marghiloman elleni hajsztáról.

— Erdély — ugymond — mindnyájunknak drága. Azonban nem elég csak akarni, hanem tudni is kell, hogy mit akarunk és csak azt akarni, amit lehet. Azt mondják, hogy Marghiloman akadályokat gördített ezen eszme

megvalósítása elé. Az események azonban igazolták Marghiloman politikáját. Ha nem lett volna türelmünk, úgy ma eszméletlenül nézni volnánk a véres drámának. A konzervatívpart egyetlen tagja sem fogja befolyásoltatni hagyni magát Filipescu fenyegetései által. A legvessző eszközökről beszélnék. Erre az a válaszuk, hogy a gyalázásokkal szemben is magassan hordjuk fejünket és nem hajlunk meg a fenyegetések előtt. Teljesíteni fogjuk a köteleességünket pártunkkal és hazánkkal szemben.

Semmi körülmények közt nem lehet Románia Oroszországgal.

Bukarest. „Alom és valóság” címen a Moldova című bukaresti lap figyelemreméltó cikket közöl Románia beavatkozásának szükségességéről Oroszország ellen.

— „Tekintettel Oroszország végleges leveretésére — írja — tekintettel ezen ország jelenlegi kábultságára, elérkezett az idő, hogy végre elhagyjuk azt a hamis utat, amelyre a világháború kitörésekor léptünk a naiv álmok és veszedelmes illúziók útját. Teljes határozottsággal meg kell szakitani mindan szeretkezést Oroszországgal.

Tekintettel továbbá arra a szemtelenségre, amellyel az orosz diplomácia és sajtó kezel bennünket, ki kell adni a jelszót: „Semmi körülmények között sem Oroszországgal.”

De ez még nem elég. Elérkezett a pillanat, amikor határozottan követelnünk kell, hogy kelljünk át a Pruthon és a Dnyeszteren, Oroszország ellen. Ez egy körlehetetlen szükségesség, ha csak nem akarunk ebből a háborúból, amely Oroszország teljes leveretésével fog végződni, lekicsinyelve kikerülni. Nagy veszedelem vár rájuk, amelyet csak akkor kerülhetünk el, ha Oroszország ellen vonulunk. Nagyon karakterisztikus jelek mutatnak arra, hogy a kimerült Oroszország, hogy még nagyobb leveretés ne érje, külön békét fog kötni Németországgal és Ausztria-Magyarországgal. (??)

Vannak befolyásos körök Oroszországban, Németországban és a monarchiában, akiknek ez a terv tetszik. Ennek a külön békének a megkötése Románia hátrányára könnyen megtörténhetik.

A Moldova cikkírója végül meleg szavakkal fordul Románia nagy íráshoz és figyelmezteti őket, hogy Románia segítségével a moszkovita uralmat most véglegesen le lehet tiporni.

Akció a bolgár ruszofilek ellen.

Bukarest, június 14. Szófiából jelentik: A Stambulov-párt bizottsága Tekoff Dobre miniszter elnökelete alatt tanácskozást tartott és elhatározta, hogy a „Voiea” című lapot, amely az orosz zsoldban álló Ghenadiett véleményét közölte, beszüntette. Ha a nevezett lap vezetői nem alkalmazkodnak a határozathoz, úgy a Stambulov-párt új lapot fog kiadni. Bulgária szociálistái is le akarják rázni a nyakukról az orosz bérencéket. A központi bizottság 80 szavattal 20 ellenében elhatározta, hogy az oroszok mellett agítáló Harlakoff N. képviselőt kizárja a pártból. Harlakoff elsőrangú szerepet játszott a szociálista pártban és éppen ezért kizárása nagy feltűnést keltett.

A bolgár király miniszterelnökénél.

Szófia, június 14. Ferdinánd bolgár király tegnap meglátogatta Radoszlavov miniszterelnököt, akivel 60 percig tanácskozott.

Az a körülmény, hogy a király ilyen hosszú ideig tartó látogatást tett a miniszterelnökénél, annak a bizonyítéka, hogy a Radoszlavov kormány helyzete ma szilárdabb, mint valaha.

Piaci sztrájk és városi husdrágítás.

(Kiviteli tilalommal kell védekezni. — A város nem tesz semmit a közönségért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 14.

Az aradi rendőrség, mint azt megírtuk, erélyes intézkedéssel akart véget vetni az aradi piaci mizériáknak, az indokolatlan áremeléseknek s szabályozni akarta az aradi piacra kerülő termények árát. Mint az előrelátható volt, az intézkedésnek egyelőre az a következménye, hogy — az aradi kofák sztrájkba léptek, nem jelennek meg a piacon, a piacra alig kerül áru. Biztosra vehető, hogy ez az állapot csak átmeneti lesz, meg is mutatja, hogy Greén Nándor főkapitánynak volt igaza, aki a mai viszonyok gyökeres javítását egy intézkedéstől várja: a kiviteli tilalom behozatalától.

Élelmiszer kiviteli tilalom az egész monarchiából.

Hogy egyáltalán a folytonos drágulásnak csak egy ellenzere van, a kiviteli tilalom, azt élénken illusztrálja a Bécsben ma megtartott nagygyűlés, amelynek lefolyásáról lapunk más helyén emlékezünk meg. A nagygyűlés foglalkozva az élelmiszer s az új termés felosztásának kérdésével, mint legfontosabb határozatot kimondotta, hogy *kérni fogja a minisztert, tartsa el az egész monarchia területén az élelmiszer kivitelét.*

Az aradi rendőrség árszabályozó akciójához pénteken kezdett hozzá nagy apparátussal. Az akciót siker is koronázta, az árakat jelentősen lenyomták a közönség nagy meglepésére. Pénteken igen nagy volt a forgalom is, miután ép erre a napra esik a hetivásár is. Szombaton már kisebb volt a piac, de a szokott forgalom meg volt. A „sztrájkmozgalom” csak a vasárnapi piacon mutatkozott.

A piaci árusok sztrájkja.

Vasárnap hajnalban már alig egy-két szétér döcögött az országutakon Arad felé, a piac felényi sem volt, mint máskor. Ma pedig már ugyyszólván alig volt piac. Távol maradtak a termelők, távol az ujaradi árusok is, azok a kevesen pedig, akik még bajlottak a piacra, ha valamelyik vételnél a rendőrség közbeszólt, mindjárt fenyegetőzni kezdtek, hogy holnapra ők sem jönnek be.

Ez a „sztrájkmozgalom” azonban s a fenyegetések egy cseppet se aggasztják az aradi publikumot. A dolog ugyanis úgy áll, hogy az aradi piacot jórészt nem a termelők keresik fel, hanem a kofák, szóval viszontelárusítók, akik Ujaradon s a többi falvakban sorra járják a termelőket, akik a földeiken dolgozva maguk amúgy sem járhatnak terményeiket eladni s összevásárolják tőlük az árut. A kofák megtehetik tehát, hogy egy két napig nem jönnek be, de aztán már az ő bőrükre megy a dolog: ha nem jönnek az aradi piacra, ők maguk sem kereshetnek egy krajcárt sem, érdekük tehát, hogy ne sokáig „sztrájkoljanak.”

Az a veszély sem fenyeget bennünket, hogy azokat a terményeket, a melyeket Aradtól elvonnak, majd más városokba fogják szállítani. A dolog ugyanis úgy áll, hogy ma már majdnem mindegyik — s minden nappal több — városban szabályozzák az élelmiszerek, piaci termények árát, a legtöbb helyen még olcsóbbra szabva azt, mint Aradon. Hiába akarnák tehát a kofák Temesvárra, Nagyváradra, Szegedre, vagy esetleg Buda-

pestre szállítani árujukat, ott sem kapának többet érte, sőt még kevesebbet.

Hítvány hus — méregdrágán.

A piaci kérdés — ha Greén Nándor főkapitány végre megfelelő támogatást kap a város többi szerveitől — majd csak rendbe jön és föltétlenül a közönség érdekeit megvédő módon jön rendbe. Nem lehet ugyanezt mondani a város hus ellátásáról.

Az árszabályozó-bizottság valamelyik mult heti ülésén kiküldötték Zubor Andor tb. főjegyzőt Hunyadmegyébe, hogy a város részére ökröket vásároljon. Az az ajánlat, amelynek alapján Zubort kiküldötték, fényesnek volt mondható s az árszabályozó-bizottság említett ülésén — mint azt az Aradi Közlöny is megírta — annak a reménynek adtak kifejezést, hogy ezen a módon, a hunyadmegyei beszerzéssel, nemcsak hogy el van intézve Aradon a huskérdés, nemcsak, hogy hushány nem fenyeget többet, hanem — a hus még vagy harminc százalékkal olcsóbb is lesz. A közönség talán ezt hallotta a legnagyobb örömmel.

A hunyadmegyei ökrök szombaton megérkeztek Aradra. Szombaton az árszabályozó-bizottság ülésén ezt már be is jelentették s akkor már világos volt, hogy a helyzet nem olyan rózsás, mint ahogy festették. Kiderült ugyanis, hogy az ökrök soványak, a bibliai hét esztendő szimbolizálhatnák. Lócs Rezső helyettes-polgármester mindjárt kijelentette, hogy 48 darab érkezett ugyan, de a város fixre csak 21 darabot vett meg.

— Nézzék meg az urak — mondta a tanácsnok a jelen volt mészárosoknak — a többieket, azok átvétele nem kötelez bennünket s az anyag olyan, hogy nem is hiszem, hogy átvennék őket.

A negyvennyolc marha közül tényleg csak a fixre megvett huszonegy darabot vették át. A próbavágást vasárnap végezték s ennek eredményeképpen kiderült, hogy a hunyadmegyei soványmarha, drágább, mint a mezőhegyesi prima bizott jószág.

Eddig drága volt a hus, de azzal vigasztaltak mindannyian, hogy kitűnő, elsőrendű. Valamelyik bizottsági ülésen ki is jelentették, hogy ilyen jó húst még Bécsben sem esznek. A közönséget azzal nyugtatták meg, hogy amikor a mezőhegyesi húst drágábban fizeti — spórol, mert annak tápláló ereje nagyobb.

Szubvencionálják a mészárosokat.

Most aztán kiderül, hogy a hunyadmegyei silányhus sem lehet Aradon olcsóbb, mint a mezőhegyesi. Sőt drágább is. A mészárosok kijelentették, hogy ők nem tudják kiárulni ebből a husból azt, amit fizetnek érte. S a bizottság úgy határozott, hogy *deficitüket három ezer koronával fedezi s ezt az összeget a hatósági élelmiszeri fizetek nyereségének terhére írja.* Szóval városi szubvencióval árusítanak ezután drága és rossz húst. A husszükséglet fedezése ezek után még mindig nyílt probléma marad s a város most a budapesti s más nyílt vásárokon próbálja beszerezni a husszükségletét. A husárak sem estek, sőt nehogy még emelkedjenek, a város kénytelen sajátjából egyelőre háromezer koronát fizetni. De azért az árszabályozó bizottság is elvégezte a maga

munkáját: a hentesek és mészárosok száz ezer korona értékű zsir és szalonnakészletét átvesszi, hogy „mobilokká” tegye őket, akik közül nem egy Arad virilitája, most pedig három ezer koronával fedezi deficitjüket. Ezt nevezik a város házában közéleti politikának. És ettől lakjon jól az olcsóbb élelmet kívánó, drágaságtól megviselt aradi közönség.

Szerbia és Olaszország versengenek Albániáért.

(A balkáni államok és a négyes entente.)

Tévirati tudósítás.

Milánó, június 14.

A Corriere della Sera írja: Tegnap minisztertanács volt, a mely a Szerbiával támadt kontroverziákkal foglalkozott.

A szerbek hódítása Albániában.

Nis, jun. 14. A szerb sajtóiroda hivatalosan azzal okolja az albániai akciókat, hogy az expedíció szükséges volt, mert az albánok állandóan nyugtalanították a szerb határt és így Szerbia kényszerítve volt állandóan nagyobb katonaságot az albánokkal szemben tartani, holott a többi fronton most ezekre szükség van. Ennek az állapotnak véget kellett szakítani. A nisi lapok követelik épen ezért Albánia okkupálását, mert szerintük másképpen nem lehet véget vetni a forradalomnak.

Nis, június 14. A szerb sajtóiroda jelenti: Az albániai offenzív sereg centruma elhagyta már az elfoglalt Dibrát, bevette Starovot, Golobrdot, Hassii egész táját és Lumot. A szerbek jelenleg Skutari előtt állanak.

Szerbia elégedetlen az entente-tal.

Stockholm, június 14. A „Svenska Dagbladet” írja: A szerbeknek Albániába való behatolása talán az utolsó napok legnevezetesebb eseménye. Olaszország ezt az akciót semmi esetre sem nézi szívesen. Az entente most különben is egész gyanúsan pártfogolja Szerbiát. Itália kedvéért az Adriától lehetőleg el akarja zárni. Romániának olyan területeket ígér, melyekre Szerbia fente a fogát. Bulgária kedvéért pedig el szeretné venni Macedóniát Péter királytól.

Orosz-román jegyzékeltetés.

Bukarest, június 14. Az orosz kormány legutóbbi írott jegyzékére a román kormány szintén írásban fog válaszolni. A Dimineaca közlése szerint a kormány ezúttal is ki fogja jelenteni, hogy ragaszkodik eredeti követeléséhez. A válaszjegyzéket kedden vagy szerdán adják át az entente bukaresti képviselőinek s egyben elküldik Diamandi pétervári román követnek is, aki azt az orosz kormánynak fogja átadni.

Berlin, június 14. A Stefani-ügynökség jelentése szerint a római román követség hivatalosan megcáfolja azt a jelentést, a mely szerint a négyesszövetség ultimátumszerű jegyzéket küldött Romániának. A négyesszövetség semmi ilyenféle lépést nem tett Bukarestben.

Bukarest, június 14. Az Universal jelenti, hogy Bratianu miniszterelnök pénteken délelőtt meglátogatta Marghiloman Sándort, a konzervatív-párt elnököt, a kivel hosszabb ideig tanácskozott.

Venizelosz hazatérése.

Athén. Venizelosz tegnap váratlanul visszatért a fővárosba. Megérkezése után a királyi palotába ment s érdeklődött Konstantin király állapota iránt.

H I R E K.

Aradi tengerész Ancona bombázásánál.

(Levél a Tegethoffról. — Pünkösdi látogatás az olasz partokon.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 14.

Abban a pompásan sikerült flottahajózában, amellyel haditengerészetünk az olasz partok mentén Velencétől Barlettáig megfelelt a hit-szegő árulók hadizenetére, flottánk több hajója vett részt és a hajókon szolgáló tengerészek közt aradi fiúk is kivették részüket az olaszok ellen küzdött első ágyulövéses irányításában. Egyik aradi derék tengerész Hiszem Antal, aki a Tegethoff büszke nevét hordó hajó formestere, így írja le anyjához intézett tábori levelében a történeteket:

— Az olaszok pünkösdi vasárnapján megzenték a háborút úgy, hogy éjjel tizenkét órakor már ellenséggel álltunk szembe. Hajnali három órakor már vártuk a pünkösdi hétfőjére virradó napot, hogy ünnepélyesen köszöntsük Anconát és a többi olasz várost. Amint a nap első sugarai megjelentek az égbolton, hangok helyett a mi ágyúink szólaltak meg és négy és fél métermázsás ágyugolyók költögettek az előző nap még oly büszkén tüntető olaszokat. Most már nem élették a háborút és nem öltöztek ünneplő ruhába, hanem szaladtak a hegyek közé a szemtelenek. Azt nem lehet leírni és otthon el se tudják képzelni, hogy milyen borzalmas pusztítást csináltunk. Ha egy újságíró végignézte volna, egy hónap alatt le nem írná. Az újságírók nagyon is keveset írnak a bombázásról; a flottaparancsnokság nem dicsőszik vele és az olaszok pedig titkolják. Hogy mennyi az olaszok halottja: nem tudjuk, de az igaz, hogy egyedül Anconában kétezéret ismernek be az olaszok. Hát még a többi helyen mennyi lehetett! Az egész partot végig bombáztuk, a sok vasúti hid mind összeomlott. A Zrinyi csatahajónk egy hosszú hidat épen akkor bombáztott, amikor katonavonatot haladt át rajta, amely a mi határunkra skart menni. A Zrinyi a hidat a vonattal együtt szétlőtte és az egész aláshant.

Sokat lehetne írni erről a pünkösdi kirándulásról, de mi már el is felejtettük. De reméljük, hogy az olaszok nem egyhamar felejtik el. Mi egészen nyugodtak vagyunk: megvertük már az olasz flottát hatvanhatban, most megint megkapják, amit keresnek. Hába biznak a franciában, angolban, ha százszoros túlerővel lesznek is: mi nem engedünk. Csak jöjjenek a páncélosok, annál több fog elsülyedni az Adria fenekére.

— Arad város új helyettes főszámvevője. Lapunk szombati számában jelentettük, hogy a napokban fogják betölteni a Wieser Aladár halálával megüresedett városi helyettes főszámvevői állást. A pályázók között — mint megírtuk — Exterde Kálmán báró, Aradmegye pénzügyi számvizsgálója is szerepelt. Urbán Iván báró főispán ma döntött a beérkezett pályázatok sorsa fölött és választása Exterde báróra esett. A most kinevezett új helyettes főszámvevő július 1-én foglalja el állását. Exterde Kálmán báróban a város értékes, lelkiismeretes és képzett tisztviselőt nyer, aki Aradmegye számviteli ügyeit a legnagyobb megelégedésre intézte két évtizeden át.

— Híradás orosz hadifogságból. Tóth Ferenc aradi főszabómester, aki a Przemyslben levő honvédekkel együtt orosz hadifogságba jutott, most levelet írt családjának. A levél a kazáni kormányzóság Tetus városából van kelteve.

— Élelmiszer kiviteli tilalmat követelnek Bécsben. Bécsből jelentik: A fogvaszó-közönség érd-keinek megvédésére alakult hadibizottság tegnap foglalkozott az új termés biztosításának kérdésével és a reggeli lapok jelentése szerint egyhangulag elhatározták, hogy szorgalmazni fogja a gabonamonopólium létesítését, a kenyérmagvak zár alá vételét és a kenyérmagvak és burgonyával bevetett területek haladéktalan összeírását. Szükségesnek tartja, hogy tárgyalást kezdjenek a magyar kormánnyal, hogy az is hasonló intézkedéseket léptessen életbe, hogy ezáltal a magyar kenyérmagvak és őrlemények behozatalát oly mértékben biztosítsák, amelyek öt évi behozatal átlagának az idei termés figyelembevételével megfeleljenek. Szükségesnek tartja a gyűlés, hogy a német kormánnyal is megállapodás jöjjön létre, hogy ezáltal a vámkalföldről való behozatal közösen szerveztesse és a két birodalom kölcsönös forgalma szabályoztassék. Az értekezlet által elfogadott határozati javaslat végül követeli, hogy a háború tartamára mindennemű élelmiszer kivitelét tiltsák be.

— Kitüntetett aradi tisztok. A király Jombart Lajost, az aradi 12. huszárok századosát az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismerésül a III. osztályú katonai érdemkereszt hadiékítményes adományozásával tüntette ki. Szép kitüntetéshez jutott Kabdebo György dr. Arad város tiszt orvosa, a ki a háború folyamán a 7. tábori tarackezredben szolgált mint tartalékos ezredorvos. A király Kabdebo György dr.-nak az ellenséggel szemben vitéz és önfeláldozó magatartása elismerésül a signum laudis adományozta. — Ugyanígy okból a fehér-vörös szalagon adományozott másodosztályú lelkészi érdemkereszttel tüntette ki a király Chrappa János aradi minorita lelkészt, aki a 3-12 tábori kórház tábori lelkésze.

— Négy vitézségi érem egy aradi rendőrnek. Ritka bátorságról tanuskodik és még a mi hadseregünkben, ahol annyi a törhetetlenül vitéz katona, nem sok párja akad annak a négyszeres kitüntetésnek, amelyet egy aradi rendőr hord most katonablúzában. Szabó Pál, a békéscsabai 101. gyalogezred őrmestere értesítette ma érkezett levelében Vida Vilmos rendőrfelügyelőt arról, hogy megkapta a negyedik vitézségi érmét is.

— Nagyságos felügyelő ur! — írja a derék aradi rendőr — Az északi harctér legnevezetesebb pontjáról bátorkodom tudni adni, hogy e hó 3-án a legjobb hadvezetőség rendelete értelmében megjött számomra az arany vitézségi érem. E naptól kezdve négy érem disziti mellemel, ezek a következők: az arany, az első osztályú, másodosztályú ezüst és a bronz vitézségi érem. Fium örömet tolmácsolva, alázatos szolgája 1915. június 4-én, Szabó Pál őrmester.

Szabó őrmester huszonhét éves csanád-megyei katonaviselő földműves ember, aki a múlt év májusában került az aradi rendőrség szolgálatába, mint másodosztályú gyalogos rendőr. Pár havi szolgálat után, az általános mozgósításnál Szabó is bevonult ezredéhez és a harctéren olyan kiváló vitézséget tanúsított, hogy őrmesterré léptették elő és egymásután megkapta a vitézségi érmeiket. Amikor az I-ső osztályú ezüst vitézségi érmét megkapta a krakkói várparancsnokság hivatalosan is értesítette az aradi főkapitányságot a derék rendőr vitézségéről.

— Győri népfelkelők jelentkezésre hívása. Győrből jelentik: A győri katonasági osztály jelentkezésre hívta föl a győri tartózkodó A) alosztályú (katonailag kiképzett) népfelkelőket ugymint: a létszám felett szabadságoltakat; a mozgósítás óta tartott felülvizsgálatokon betegség miatt szabadságoltakat; a mozgósítás óta tartott felülvizsgálatokon betegség miatt fegyverképtelenek osztályozott és elbocsájtottakat; a mozgósítás előtt s a mozgósítás óta állásukban nélkülözhetlenség címén felmentetteket, az 1872.—1881. években született ilyen népfelkelőket, hogy a kezeik közt lévő igazolványuk felmutatása mellett, különbeni felelősségre vonás és büntetés terhe alatt jelentkezzenek.

— Aradi katonák üdvözléte a harctérről. Az aradi házezred nemrégiben utnak indult csapatából érkezett ma az Aradi Közlöny szerkesztőségéhez a következő érdekes tábori levelezőlap:

Galiciai harctér 1915. VI. 9. Egy rögtönzött, de jól sikerült kabarét rendeztek a zászólalparancsnok urnak tiszteletére, a melyhez a 101-esek zenekara szolgált kísérettel. Sokat gondolunk az aradiakra s kérjük üdvözlésüket tolmácsolni.

A rózsaszínű kártya sorai alatt a következő aláírások találhatók fel: Meisel Hpt, Schramm Oblt, Bloch Károly hadnagy, (sántán még, de vigan) Hinteregger L.-t, Röder Lt., Kilényi Zoltán dr. ügyvéd, Kmetykó Sándor, Olajos Géza hadnagy, Popa Laureán, Zeyk Elemér kadett, Faragó L. kadett, Singer István kadett, Blauhorn Lt. (101-es) Sziller.

— Katonák adománya a harcok áldozatainak. Hatszáz koronás pénzesutalványt kézbesített ma az Aradi Közlöny-nek a posta. Székely Áron népfelkelő állatorvos Battonyáról küldte be ezt az összeget, mint a Battonyán állomásozó 11. sz. lögyűjtő állomás parancsnokának, állatorvosának és legénységének adományát. A tekintélyes összegű gyűjtést az adakozók kettős célra szánták: 300 koronát a vak katonák számára rendezett gyűjtéshez, háromszázat pedig a harctéren elesettek özvegyei és árvái számára teremtett alaphoz kérnek eljuttatni. Az összegeket a kívánt helyre továbbítjuk.

— Hadifoglyok gazdasági munkában. Hogy a gazdasági érdekek a legmesszebbmenő támogatásban részesüljenek, a honvédelmi miniszter a hadügyminiszterrel egyetértőleg akként intézkedett, hogy ily munkák elvégzésére hadifoglyok magánosok részére 200 on aluli és pedig már 30-as vagy ennél nagyobb munkáscsoportokban is kiadassanak, ha az őrizetből a munkaadó maga gondoskodik. Hyen esetekben az eljárás is egyszerűbbé tétellett, amennyiben 30-tól 200-ig terjedő főből álló munkáscsoportok kiadásért közvetlenül a cs. és kir. katonai parancsnokságok (hadtestparancsnokság) intézkedhetnek s ennél fogva a vonatkozó kérvények is közvetlenül a terület szerint illetékes katonai parancsnoksághoz nyújthatók be. A 200-nál nagyobb munkáscsoportok azonban úgy mint eddig, ezentúl is az illetékes főispánok útján a honvédelmi, illetve hadügyminisztériói kerelmendezők. A részletes rendelkezéseket a hatóságok már megkapták.

— Belefulladt a tóba. Dehelán Tódor 19 éves aradkövi legény többedmagával vasárnap délelőtt ájtott Gyorokra a kavicsbányában levő tóba fürödni. Fürdés közben mélyebb helyre ment az uszni nem tudó legény és hirtelen elmerült. A segítségére siető legényeknek a fudoklót nem sikerült kimenteni.

— Leégett hercegi kastély. Londonból jelentik: A southlandi herceg skóciai kastélya leégett. Az ott ápolt sebesülteket s a vagyont érő képeket sikerült megmenteni.

— Három kitüntetéssel a vádlottak padján. *Budapestről* jelentik: A budapesti büntető törvényszék ma Vass bíró elnöksége alatt tanácsban ítélik a magánosok elleni erőszak és súlyos testi sértés büntetése miatt vádolt *Ludvig József* és társai *Ganz-gyári* munkások ügyében. Az esetnek az érdekességét növeli az, hogy a vádlott, *Ludvig József* 32 éves, szombathelyi születésű géplakatos az ügyészi vádirat többszörösen büntetett, Kovács múltú egyénnek jellemzi, aki pedig a mai tárgyalásra mint a hivatéren háromszor megsebesült gépkocsiosztály-tisztes, katonai zubbonyán a következő kitüntetéseket viseli: a német második osztályú vaskeresztet, amelyeket a Nida mellett, Hindenburg seregében vitt ki magának, továbbá a nagy és a kis vitézségi ezüstéremet, amelyek után havi 22 korona 50 fillér életfogytiglani járadékot húz. A vád tárgya a következő: A Ganz-gyár kőbányai-uti szerszámosztályában 1913. dec. 20-án *Asbóth Emil* vezérigazgató óhajára a tanoncok és gyakornokok oktatására alkalmazták *Veitzi Gyula* gyári művezetőt, aki azonban sztrájk-törés miatt a Ganz-gyár összes munkásai által bojkottálva volt. Amikor a szerszámosztály értesült *Veitzi* alkalmaztatásáról, a munkát abbahagyták és csapatba verődve berontottak abba a műhelybe, ahol *Veitzi* tartózkodott s ott a helyiség ablakait bezúrták. *Nagy Sándor* vádlott, szerszámmunkás, ekkor elvezette *Veitzi* a műhelyből, kiszámítottan abból a célból, hogy őt kiszolgáltatassa a munkások dübének. Alig ért *Veitzi* az utcára, a munkások tényleg rávetették magukat, szakadatlanul ütlegelték, a zsebében volt forgópisztolyt elvették tőle, nyakkendőjét letépték, bajuszát félig kiszédték, majd felemelték és laposni kezdték rajta. *Nagy Sándor*on kívül a tömegben ott volt *Grimm Béla* 19 éves gépmunkás, a fentebb említett *Ludvig József* géplakatos, akik a feldühödött munkásokat állandóan biztatták és izgatták. *Veitzi* Gyulát csak nagynehézen sikerült a munkások kezéből kiszabadítani, de csak akkor, amikor már súlyos sérüléseket szenvedett. A tárgyalás kilenc órakor kezdődött volna, de miután két vádlott és több tanu nem jelent meg, elnapolták.

— Az időjárás a harctereken. *Budapestről* jelentik: A hőség-periodus és a szárazság egész Közép-Európában tovább tart a kelet felé: Oroszország, Galícia és Magyarország területén is nagyobb mértékűt öltött s abnormis meleget idézett elő. A légnyomás eloszlása egyik napról a másikra igen csekély változást mutat. Az időjárás megváltozása csak a légnyomásviszonyok változásával következik be, ezt pedig egyelőre nem lehet észlelni. A két főharctéren meglehetősen egyforma az időjárás. A keleti harctéren a meleg egészen abnormis lett. A reggeli hőmérséklet Kelet-Poroszországban és Lengyelországban felhőtlen és amellől 25–27 fok között ingadozódik. Galiciában és Bukovinában a reggeli hőmérséklet 21–22 fok, a hőmérséklet maximuma 30 fokon felül van. A déli harctereken az utóbbi napokban a meleg még nagyobb lett. A déli alpesi tartományokban és a partvidéken a hőmérséklet most már többnyire megérik a 20 fokot. Meg legkedvezőbbek az időjárási viszonyok a nyugati harctéren. Itt északi szelek mellett a kezdetben épp oly magas hőmérséklet az utóbbi napokban csökkent. Flandriában, Belgiumban és Észak-Franciaországban már csak 12–13 fok a reggeli hőmérséklet s esőzések is vannak.

— Halálozás. Özv. *Basch Lipóiné* született *Kohn Betty* 87 éves korában vasárnap délután elhunyt aradi lakásán. Az elhunyt matróznét gyermekein kívül nagy rokonság, ezek sorában a *Marovitz*, *Wallfisch*- és *Deutsch*-családok gyászolják. Temetése június 15-én, délelőtt 10 órakor lesz az aradi izraelita temetőben.

— Vidéki jegyzések a második hadikölcsönre. Zádoriakon a második hadikölcsön-jegyzés páratlanul fényes eredményei zárult le. Ez a nagyszerű siker *Bakiz Mihály* zádorlakai tanító és postakezelő lelkes munkájának tudható be. A postahivatalban 99.600 koronát jegyeztek. A különböző pénzintézeteknél összesen 250.000 koronát jegyzelt a község lakossága.

— Megszűnnek a házcipőraktárak. Nemcsak az Aradi Tejszarnok beszél ma már lóhátról a legrégibb vevőivel, hanem több aradi cipőkereskedő is él a háborús helyzet kihatásának előnyeivel. A tejszarnok meghonosította azt a szokást, hogy nem küldi haza a tejet; ezt a precedenst most Aradon néhány cipőkereskedő is követni kezdi, miután a miskolci összes cipőboltosok bevezették ezt az új üzleti szokást. A Miskolcon kezdődött és Aradon folytatódott üzleti gyakorlat ugyanis eltörli a telefonon való cipőrendelést. Előzőtt mindennapos volt az ilyen telefonálás:

— Halló! Ki beszél? A Bracheles Zsófi cég? Kérem küldjön nekem haza a lakásomra, a Paocsirta-utca 967. padlásalakás 8. vagy tíz pár különböző cipőt. Legyen benne gombos, kávébarna, gavallérsarku, lakk; bergsteiger, lapos orru, dupla amerikai, matt, krém-betétes lapos sarku, torokban szűk, zöld alapú sárga bársony betétű magas cugos.

— Igen is, zonnal!

És félórán belül már ott voltak a Paocsirta-utcaiban a félbarna, vagy tompa orru különböző topánkák, amelyeket X. ur, vagy Y-né öngyűsége egy hétig próbált, hordott, taposott, s aztán visszavetette, mert "nem tetszett a fazonja." Hát ez a csodálatosan kényelmes állapot most megszűnik, mert a cipőboltosok — legalább a háboru alatt — nem küldik haza az egész cipőraktárakat és nem lehet otthon választani. Azt mondják az üzletesek, hogy ezt azért kellett megtenniük, mert nincs elég alkalmazottjuk. (Igaz ugyan, hogy az aradi hordárok szívesen szállítanak cipőket is a szerelmes levelek mellett, sőt talán egyik-másik címet kívülről is tudnak.) Hogy csakugyan ez az ok készítette-e őket az új rendszer meghonosításánál, nem tudjuk, de kétségtelen, hogy ez az állapot nem fog sokáig tartani. Csak addig, amíg a háboru elmúlik. Ha valakinek nem tetszik ez az új rend, járjon meztláb. A háboru végéig már ezt is megteheti . . .

— A városi kertészet. A kertészeti bizottság tegnap délután megtekintette a városi kertészetet. Konstatálták, hogy a virágkertészet igen szép s megfelelő jövedelemmel dolgozik, a publikum körében igen népszerű. Sokan szokták felkeresni a kertésztelepet s a közönség jó része itt szerzi be szükségleteit. A konyhakertészet az idén nem prosperál úgy, mint más esztendőkből, a minek oka, hogy a nagy szárazság miatt alig lehetett szántani és ültetni. Ami a város kertészetében vetemény terem, azt a közönség felkeresve a telepet, ott helyszínen vásárolja meg rögtön. A kertészeti bizottság tejes elismeréssel nyilatkozott arról a szakszerű és eredményes munkáról, amelylyel *Szabó József* városi főkertész a kertészetet vezeti és fejleszti.

— Fegyverek a hadsereg számára. A hadügyminisztériumhoz igen sok kérdezősködés érkezik tisztektől, katonai hivatalnokoktól és magánosoktól, hogy a hadügyi kormányzat nem óhajtja-e a magántulajdonban levő fegyvereket hadi célokra igénybe venni. Különösen nagyobb számban ajánlják fel az utóbbi években dekorációs célokra használt *Werndl*-fegyvereket. A hadügyminisztérium nincs abban a helyzetben, hogy a sok kérdezősködésre és ajánlatra válaszoljon, leghelyesebb tehát ilyen ügyben a legközelebbi katonai parancsnoksághoz fordulni.

— A francia hadihűtségek. Párisból jelentik: A francia katonai pénzügyi bizottságának élén *Ribot* pénzügyminiszter a szociáldemokratapárt kivánságára információt adott arról, hogy miibe került eddig Franciaországnak a háboru. A miniszter előterjesztése szerint a katonák napi étkezése emelkednek és most már a napi átlag körülbelül hatvan millió frankra rug, sőt előreláthatólag rövid időn belül még magasabb lesz. *Ribot* szerint július és augusztus havában havi kétezer millió kiadásra kell számolni, aminek fedezéséről egyelőre nem nyilatkozott.

— Mit csinál a przemysli orosz polgármester *Kiewben*? *Berlinből* jelentik: A „*Birschewija Vjedomosti*” című petervári lap május 25-iki számában jelenti, hogy *Gluschkewits* przemysli orosz polgármester *Kiewbe* érkezett, hogy ott „a városi közigazgatást tanulmányozza . . .”

— Köszönetnyilvánítások. *Leopold Zsigmond* és neje néhai *Basch Lipóiné* ravatalára szánt koszoru megvétése fejében 20 koronát. *Szabó Albert* és neje ugyanezre a célra 20 koronát adományoztak az aradi izr. jótékony nőegylet részére, mely nemeslelkű adományért hálás köszönettel adózik az elnökség.

Sebesültjeink nevében hálás köszönetet mondunk alólírott szíves adakozóknak: özv. báró *Andrényi Károlyné*, *Theisz Irma*, özv. *Thomka Gyuláné*, *Mogyorósy Elekne*, *Spitz nővérek*, *Goldschmidt Sándorné*, *Szabó Albert*, *Kornis Arminné*, *Herbstain Cecília*, *Fiesch László*, *Farkas János*. *Fischer Eliz* kórház vezetősége.

— Egy kis árjegyzék kivonatai *Fischer* áruházának a Szabadság-téren, n. m.: nyers selyem női és férfi-ernyők Kor. 4.50 fillér, férfi cérna-harinyák katonák részére is megfizetők, 50 fillér párja. Tunista ingek nagy választékban 3 korona darabja, rövid alsónadrágok 1.50 fillér. Mindenki keresse fel a *Fischer* áruházát a Szabadság-téren. Fénykép kedvezmény. 227

— Felhívjuk a tanuló ifjuság figyelmét a szűnő alkalmából *Kerpel Izab* 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárára.

— Hadisegélyző bélyegek szását két koronájával veszi *Kerpel* könyvkereskedése. Ugyisintén vesz egész bélyeggyűjteményeket és könyvtárakat is. 198

— Papírárubból nagy engedményt nyújt viszonteladóknek *Kerpel* papírnagykereskedése. 198

— Olaszország térképe *Kerpelnél*. 198

— Olcsó papírszalvéták *Kerpelnél*. 198

TÖRVÉNYKEZÉS.

Fogházra ítélt volt aradi rendőrtiszt.

(A „tejbíró.” — Harmincnyolc koronáért egy havi fogház.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Temesvár, június 14.

Rut csalást követett el *Rimanóczy Zsigmond*, akit Aradon a rendőri büntető bíróságban, mint segédtest volt szolgáltaiban. Az aradi sváb asszonyok Aradra tejet szállítanak s a tejet a városi vámháznál megvizsgálják. Egy alkalommal *Altecker Ferencné* leányát beküldötte, hogy tejet árusítson, de minthogy megállapították, hogy a tej hamisított, megindult ellene az eljárás.

Erről *Rimanóczy* — aki Ujaradon lakott — tudomást szerzett, rendési egyenruhában felkereste *Alteckerné* leányát, *Hans Nándorné* s figyelmeztette, hogy anyjának nagy baja lesz a tejamisítás miatt; minthogy azonban ő a „tejbíró”, jó lesz ha anyja őt felkeresi. Ha azután neki néhány koronát fizet, akkor az ügy el van intézve. Az asszony nagyon megijedt, anyjához ment s beszélt, hogy a dolgot intézze el. *Alteckerné* el is ment *Rimanóczy* lakására és ott 38 koronát lefizetett a „tejbíró” s miután biztosította, hogy most már nyugodtan haza mehet, a többit ő majd elintézi, az asszony eltávozott.

Egy-két hónappal utóbb, 1914. november 10-én, az asszony egy rendőri idézést kapott. A tárgyaláson megadta, hogy a tejamisítás ügyéről van szó. *Alteckerné* előadta, hogy ezt az ügyet ő már intézte, amennyiben *Rimanóczy* kezéhez 38 koronát lefizetett. A vizsgálat megindult s minthogy az asszony előadása beigazolást nyert, a tisztviselőt vád alá helyezték.

A temesvári törvényszék most foglalkozott az ügyvel. *Rimanóczy* egy adta elő az esetet, hogy ő a 38 koronát azért kérte, hogy a marasztaló rendőri határozat ellen felelősséget fog

HANNY! GYERE VISSZA, MINDEN MEG VAN BOCSÁJTVA.

41

készíteni, családot szándék benne nem volt s ezért nem érzé magát bűnösnek. A kihallgatott tanúk azonban vádlott védekezését megcáfolták, mert szerintük egyáltalában nem volt azó telebbezéről, hanem vádlott kijelentette, hogy hatalmában áll az ügyet teljesen elrendezni. A tanuvallomások alapján a törvényszék vádlottat a Btkv. 92. szakaszának alkalmazásával család vétségében bűnösnek mondta ki s egy havi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen vádlott a bűnösség kimondása, a vádhatóság képviselője pedig a Btkv. 92. szakaszának alkalmazása és súlyosítás miatt felbevetek. Rimanóczy Zeigmondot időközben elbocsátották az aradi rendőrség szolgálatából.

§ Tótváradi és Marosberkes másik birtokpere. Legutóbbi számunkban írtunk arról a hosszanhuzódó birtokperről, amely Tótváradi aradmegyei és Marosberkes hunyadmegyei községek közti folyt az ugynevezett Nagyszigycska nevű földért. A két község határát a Maros képezi s a birtokper egy keletkezett, hogy a Maros régi medrét elhagyva a mintegy kilencven holdnyi Nagyszigycska a tulsó oldalra, szóval Berkes határába került. Ebben az ügyben, mint azt megírtuk, az aradi királyi törvényszék szombaton Tótváradi javára döntött. Hasonló per van folyamatban a két község közt egy 30—31 holdnyi földdarabért, az ugynevezett Kisezgyácskáról. A bonyolult peranyagot ma kezdte referálni Mészáros Dániel királyi törvényszéki bíró. Ítélethozatal két-három nap múlva lesz.

TANÜGY.

(—) **Évzáró vizsgák.** Az újaradi népisiskolákban az évzáró vizsgákat június 14. és 15-én tartják meg.

Felölös szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

Alulírottak, úgy a maguk, mint gyermekeik és unokáik, továbbá a nagyszámú rokonság nevében fájdalomtelt szívvel jelentik, hogy a legjobb édesanya, nagyanya, dédanya és rokon

özv. Basch Lipótné
szül. Kohn Betty urnó

áldásos életének 87-ik évében hosszas szenvedés után, f. hó 18-án d. u. 4 órakor elhunyt.

Drága halottunkat f. hó 15-én d. e. 10 órakor helyezzük az aradi izr. temetőben örök nyugalomra.

Áldás emlékére!

Arad, 1915. június hó 14-én. 2157

özv. Deutsch Arminné Basch Róza, Tauszig Sándorné Basch Paula, özv. Walfisch Arminné Basch Emilia, Basch Beláné Basch Szidónia, Basch Simonné Basch Irma, gyermekei: Tauszik Sándor, Basch Béla Basch Simon vejei, özv. Bäumei Józsefné testvére.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

MUSCHONG

BUZIÁSI PHÖNIX

vasmentesített szénsavdús természetes ásványviz.

UDIT, EROSIT, GYOGYIT.

Borhoz és pezsgóhoz kitűnően alkalmas.

Bakteriummentes asztaliviz (radioactive.)

FOLERAKAT ARADON: özv. Winkler Sándorné, Magyar-utca 4. szám. Telefon 596.

APOLLO SZÍNHÁZ.

Június hó 5-én, kedden

Háborus aktualitás:

Anglia réme

U. 10. tengeralattjáró.

Csintalan kisasszony

Vigjáték 3 felvonásban.

Főszereplő:

Hanny Weise.

Az előadások 1/6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

Mindenféle

nyomtatványok

ízléses, osinos kivitelben készülnek az

Aradi nyomda r. t.

nyomdájában,

JÓZSEF FŐHERCEG-UT 22. SZÁM

Birtokosoknak, gazdáknak
cséplésre, üzemeknek,
malmoknak ajánlok

elsőrendű zsilvölgyi darabos szenet

Igen méltányos árak mellett

Roth József
szénkereskedő, Arad. 217

Költözők

figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez 481

Kalmár József
villanszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Izr. Leányinternátus
József főherceg-ut 19. sz.
I. emelet.

Elsőrangú okleveles tanerők, gondos nevelés, modern berendezés. Elemi és középiskolai előkészítés és továbbképző tanfolyam. Külön tárgyak: Idegen nyelvek, festés, zongora és művészi kézimunkák.

Beiratás június hó 30-ig.

Kivánatra prospektus díjtalan.

Igazgató tulajdonos:

Siern Ilonka,

okl. tanítónő. 2027

933. Telefon szám 933.

A gondos, jó munkájáról elismert

harisnyakötőde

Andrássy-tér 20. szám

(Fischer Etiz-palotában)

ajánlja magát a helybelli, mint vidéki b. közönség figyelmébe.

Figyelem! Ujdonság!

Szorult helyzetben jó tanács sokat ér!

A folyton növekvő hus-árak miatt nehéz a t. fogyasztó közönség igényeit úgy kielégíteni, hogy az kevés pénzért jót egyen! Hogy ezt lehetővé tegyem, bevezettem

a vegetárius élelmi cikkeket,

melyek által bebiztosítom, hogy olcsó pénzért is jót lehet enni.

Arak:

Tejföllel habart zöld borsó 60 f.	Tejföllel habart Spárga... 70 f.	Turós rétes egy adag... 60 f.
" " " bab 60 f.	Vajas burgonya... 50 f.	" lepény egy adag... 60 f.
" " " tök 60 f.	" rántott hal... 70 f.	" palacsinta egy adag 60 f.
" " " Cseriöl 70 f.	" főtt és sült tészták 60 f.	" dereje egy adag... 60 f.
Abonnenseket elvállalok, naponta új étlap.		Mindennemű tejleves... 30 f.

Kiváló tisztelettel

2077

özv. Krauszmann Sománé vendéglős, Asztalos Sándor-utca 9.

Legfinomabb

Petroleum

Str. 56 fillér.

1011

Braun N. A.

festékraktárban

Arad, Boros Beni-tér 7.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári raktára, valamint valódi

lignum sanctum-tekegolyók és bábuk

legjutányosabb árakban kaphatók:

Zimmermann Ignác

norimbergi, diszmi- és játéka-áru üzletében 1581

Arad, Szabadság-tér 21.

Használt

ó l o m

megvételre kerestetik

11865—1915.

Arad szab. kir. város rendőrkapitányi hivatala.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Aradon, 1915. évi május hó 21-én 1 darab keros szürke paripa bittagságban elfogott. A tulajdonos folyó évi június hó 25 napjának d. e. 8 órájáig a kapitányi hivatalnál jelentkezhetik és tulajdonjogát bebiztosíthatja. Ha a tulajdonos jogát bebiztosítani nem képes, tulajdonosa a fenti határidő előtt nem jelentkezik, az állat mint gazdátlan jószág az aradi állatvásártéren f. évi június hó 25-én d. e. 9. órakor a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett nyilvános árverésen el fog adatni. Arad, 1915. évi június hó 5. Grein, főkapitány.

Meghívó!

A Szemlaki Gazdasági Takarékpénztár r. t. 1915. évi július hó 4-én, d. u. 2 órakor az intézet iróhelyiségében

rendkívüli közgyűlését

tartja, amelyre a t. részvényesek tisztelettel meghívótnak.

Tárgy:

1. A közgyűlés határozatképességének megállapítása és 2 részvényes kiküldése a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az alapszabályok 6., 41. és 48. §§-inak módosítása.

Azon részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felhívótnak, hogy részvényeiket legkésőbb 1915. július 3-ig az intézet pénztáránál térítvény ellenében letenni sziveskedjenek.

2156

Az igazgatóság.

Négy darab szénaprés

csavaros kézi hajtású eladó;

munkában megtekinthetők és megvehetők Deutsch Miksa nagykereskedő cégnél, Déván.

ZSIR

prima, egészséges idei disznózsir kapható 10 kilogrammtól kezdve

kg-ja 4.80 K.-ért

Kalmár Endre

Arad, Asztalos Sándor- és Chorin-utca sarok.

670. Telefon szám 670.

BUTOROCCASIO.

Külföldi finom, elegáns, alig pár hónapig használt és új uriszoba berendezések.

Bőrgarnitúrák, esodaszép ebédlők, perzsaszőnyegek, eredeti olajfestmények, dísz tárgyak.

Mint alkalmi árak legelőnyösebben beszerezhetők:

Budapest, 1907

VI., Andrássy-ut 35. sz., l. e.

Apró hirdetések.

ELLÁTÁS.

Keresek

privát háznál olcsó és izletes kosztot. Ajánlatokat a kiadóhivatalban kérek. 2160

KIADÓ LAKÁS.

Modern

2 szobás lakás fürdőszobával és minden hozzátartozóval azonnalra kiadó Rákóczi-u. 7. sz. 2120

Erzsébet királyné körút 18 a számú ház első emelete, mely modern ötszobás lakásból áll, azonnal vagy 1. évi augusztus hó elsejére kiadó. 1646

2 szobás

udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

ÜZLETEK.

Dohányüzlet

Délmagyarország nagyobb városában, mely fényes megélhetést biztosít, átadó. Cím a kiadóhivatalban. 2186

ALKALMAZÁST NYER.

Jól fiző minden

azonnal felvétetik. József főherceget 22 sz. f.dsz. ajtó 4. 2162

Egy intelligens kisasszony nagyobb gyermek mellé felvétetik Cím a kiadóhivatalban. 2164

4 középiskolát végzett fiatal németül gyakoronokul felvétetik Kerpel Iszák könyvkereskedésében. 2165

Fűszer- és osemegéztetembe azonnali belépésre segédet keresek. Írásbeli ajánlatokat, esetleg személyes bemutatkozást kér Babcsányi Ferenc, Temesvár. 2096

Tisztességes házmester

nagy modern házban azonnalra felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1758

Gazdasági gépészként keresek azonnali belépésre. Basszoni Kálmán, Erdőskerek. 2122

ALKALMAZÁST KERES.

Ügyes írodista

délutánra állást keres ügyvédi, vagy más magánirodába. Cím a kiadóhivatalban. 2161

Intelligens

idősebb özvegy asszony házvezetőnek, társalkodónak, esetleg betegápolásra úri házhoz ajánlkozik. Tud főzni, kézimunkázni. Tudakozódn: Özv. Papp Istvánné, Kölcsey-utca 5. 2168

Fűtő

a cséplési időnyre, lehetőleg Arad közelében állást keres. Cím Golia Péter, Lövész-utca 4. sz. 2159

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Elköltözés miatt eladó:

1 darab 5 $\frac{1}{2}$ HP. kettő hengeres motorgép, mellékkocsival. 1 darab 2 HP. egyhengeres motorgép. 1 darab kerékpár. 1 db fehérneművarrógép. Tudakozódn: Műszaki tűzvédegnél, Arad-várban. Telefon szám 805. 2158

Papírszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papirkereskedésében, Szabadság-tér. 781

Ajánlok

prima raffiát legolcsóbban Roth József, Eötvös-utca 8. Telefon 63. 1708

"Eos"

a világ legjobb szintelen cipőtisztító szere lack és szines bőrcipőkhöz. Tisztít és fényesít. Kapható kizárólag a Cipő Törszében. Apollo mosó mellett. 5161

Egy amerikai

arató kéveköts gép, teljesen új és egy tizenháromsoros vetőgép azonnal eladandó. Cím Puskás Gergelyné Sopron, Alsólőver 45. 2114

Háztartási cikkek

és butorok elköltözés miatt, jutányosan eladó. Weitzer János-utca 3. II. 1812

Tégla.

Marosparti telepemről jóminőségű II. osztályu kézi téglazsrendként 20 korona árban eladó. Nagyobb vételnél ár- engedmény. 2128

Pollak Sándor

göztéglagyári Arad-Mikolaka. Városi iroda Nádor-utca 14. Telefon 938.

Andrássy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohányüzletnek alkalmas — azonnalra

kiadó.

Bővebbet az "Aradi Közlöny" kiadóhivatalában József főherceget-ut 22.

Karwini

kocka szén

Karwini

koks

megrendeléseket waggonszámra azonnali vagy későbbi szállításra legjutányosabb árakon házhoz szállítva elfogad:

Pollak Sándor

göztéglagyári irodája Arad, Nádor-utca 14. 2126 Telefon 938.

Burgonya

waggontételenként és mázsánként kapható

Kalmár Endre

Asztalos- és Chorin-u. sarok. Telefon 670. 2109

Aranyat

és

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

693

Losonczy Lajos

óras és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadság-tér.

Telefon 9F4.

Értesitem

2011

a n. é. közönséget, hogy az

éttermemet

a Zrínyi-utcába (Apollo színház melé) helyeztem át,

ahol naponta villásreggeli, meleg és hideg étkek tiszta libaszirral főzve, állandóan kaphatók. Minden időszakban hideg és meleg fiatal libasültet házhoz küldve is kaphatók. Ugyszintén mindenféle házi sütemények, mint kindli és fládni, állandóan készletben vannak. Jutányos árak. Szolid kiszolgálás. Kívánatra házhoz szállítás. További szives pártfogást kérek, kiváló tisztelettel

Goldman Regina.

Tetvek és férgek

ellen legbiztosabb óv- és irtószere

a „PETRIS“-folyadék

(Anisol compositio.)

Párszori bekenés által megsabadít — különösen a harctéren levő katonákat — a kiütéses tifusz-hordozó tetvektől. Tábori csomagolásban (csak a címet kell reírni) ára 1 korona 60 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyertünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinfiálja, utóise igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Lábizzadás,

kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik a „PEPPO“ folyadék és Peppo“ hintőpor segítségével Szárit! Szagtalanít! Peppo folyadék ára utasítással 1 korona. Peppo-hintőpor ára utasítással 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)